

POLISERS UPPLEVELSER AV ATT MÖTA INDIVIDER MED PSYKISK OHÄLSA

EN KVALITATIV INTERVJUSTUDIE

AGNES BRANDT
STINA LUNDMARK

POLISERS UPPLEVELSER AV ATT MÖTA INDIVIDER MED PSYKISK OHÄLSA

EN KVALITATIV INTERVJUSTUDIE

AGNES BRANDT
STINA LUNDMARK

Brandt, A & Lundmark, S. Polisens upplevelser av att möta individer med psykisk ohälsa. En kvalitativ intervjustudie. *Examensarbete i kriminologi 15 högskolepoäng*. Malmö universitet: Fakulteten för hälsa och samhälle, institutionen för kriminologi, 2018.

Bakgrund: Den psykiska ohälsan har ökat markant i Sverige de senaste tio åren. Ökningen leder till att poliser i större utsträckning möter individer med psykisk ohälsa. Kvantitativ forskning indikerar att poliser känner sig otillräckliga i mötet. Hur en bedömer samt hanterar olika typer av situationer där individer med psykisk ohälsa är inblandade skiljer sig åt mellan poliser samt hur en förvärvar sig kunskap om individer med psykisk ohälsa. *Syfte:* Att belysa polisens upplevelser i arbetet, specifikt i mötet med individer med psykisk ohälsa. *Metod:* En kvalitativ ansats användes, semistrukturerade intervjuer genomfördes med fem poliser i södra Skåne. *Resultat:* Informanterna beskriver hur de kände sig trygga i mötet och menade att detta till stor del beror på deras erfarenhet inom yrket samt privat. Informanterna uttryckte dock frustration kopplat till hur delvis polisen men också andra aktörer ofta försöker skjuta ifrån sig ansvar när det kommer till individer med psykisk ohälsa. Samt pekade även på svårigheter i att identifiera olika diagnoser och symtom då de är individuellt. Vidare lyftes vikten av kopplingen mellan teori och praktik vid utbildning/vidareutbildning och informanterna tryckte även på hur värdefullt brukarperspektivet var vid utbildning kring bemötandet av individer med psykisk ohälsa.

Nyckelord: Möten, Möta individer med psykisk ohälsa, Polisens upplevelser, Psykisk ohälsa, Utbildning.

POLICE EXPERIENCE OF ENCOUNTERING INDIVIDUALS WITH MENTAL ILLNESS

A QUALITATIVE INTERVIEW STUDY

**AGNES BRANDT
STINA LUNDMARK**

Brandt, A & Lundmark, S. Police experience of encountering individuals with mental illness. A qualitative interview study. *Degree project in criminology 15 credits*. Malmö University: Faculty of Health and Society, Department of Criminology, 2018.

Background: Mental illness has increased significantly in Sweden over the past ten years. The increase leads to more police encounters with individuals with mental illness. Quantitative research indicates that police officers feel insufficient in these encounters. How one assesses and manages different types of situations in which individuals with mental illness are involved differs among police officers as well as how one acquires knowledge about individuals with mental illness. *Aim:* To highlight the police's experience at work, specifically encountering individuals with mental illness. *Method:* Qualitative method was used. Semi-structured interviews were conducted with five police officers in the south of Skåne. *Results:* The participants described how they felt confident in the meeting and said that this largely depends on their experience in the profession as well as in private. However, the participants expressed frustration as to how partly the police, but also other professions, often try to renounce responsibility when it comes to dealing with individuals with mental illness. They also pointed to difficulties in identifying different diagnoses and symptoms because it varies by each individual. Furthermore, the importance of the link between theory and practice in education/further education was raised. The participants also pointed to how valuable the perspective from individuals who had experience with mental illness and encounters with police was in regards to the education about these encounters.

Keywords: Education, Encounters, Encountering individuals with mental illness, Mental illness, Police's experience.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INTRODUKTION	5
Syfte och frågeställningar	6
BAKGRUND	6
Polisens roll i samhället	6
Svenska polisutbildningen	7
Individer med psykisk ohälsa	7
TEORI	8
Trial and Error	8
Attityder	8
TIDIGARE FORSKNING	9
Mötet	9
Utmaningar	10
Polisutbildning och utveckling	10
METOD	12
Kvalitativ forskning	12
Semistrukturerade intervjuer	12
Urval	13
Genomförande av intervjuer samt transkribering	13
Tillförlitlighet	14
Förförståelse	15
Tillvägagångssätt vid analys	15
Helhetsintryck	15
Meningsbärande enheter	16
Kondensering – från kod till innebörd	16
Sammanfattning – från kondensering till beskrivning och begrepp	16
Etiska överväganden	16
RESULTAT	18
Polisen	18
Polisens uppgift i samhället	18
Polisen och andra aktörer i samhället	19
Förvärvad kunskap	20
Utbildning	20
Erfarenhet	21
Synen på individer med psykisk ohälsa	21
Främjande aspekter i mötet	22
Tid	22
Empati och lugn	22
Uppmärksamhet	23
Flexibilitet och tydlighet	23
Fast hand	23
Utmaningar i arbetet/mötet	24
Tidspress	24
Utåtagerande beteende	24
Från individ till individ	25

DISKUSSION	25
Metoddiskussion	25
Resultatdiskussion	27
Frågeställning 1	27
Frågeställning 2	28
Frågeställning 3	30
Utgångspunkter för framtida forskning	31
SLUTSATSER	32
REFERENSER	34
BILAGA	38
Bilaga 1: informationsbrev	38
Bilaga 2: Frågeformulär	39

INTRODUKTION

Den psykiska ohälsan i Sverige ökar, särskilt tydlig är trenden bland barn och unga. Enligt Socialstyrelsen (2017) har psykisk ohälsa ökat med över 100 procent på tio år för barn i åldern 10–17 år, för unga vuxna i åldrarna 18–25 syns en ökning på närmare 70 procent. Då antalet nya sjukdomsfall både tenderar att vara mer långvariga och öka i antal kommer ökningen inte mattas av de närmaste åren. Denna ökning medför att poliser i allt större utsträckning möter individer med olika psykiska funktionshinder. Polisförbundet (2009) lyfter att många inkommande larm till polisen varje vecka rör psykisk ohälsa. Rapporten visar även att poliser ofta känner sig otillräckliga i mötet med människor som lider av psykiska problem.

För att polisen på ett tryggt sätt ska kunna utföra sitt arbete i kontakten med individer med psykisk ohälsa har regeringen lämnat ett uppdrag åt polismyndigheten att stärka kompetensen på området hos polisanställda (Regeringen 2017). Uppdraget grundar sig i forskning med en kvantitativ ansats där syftet varit att generera generaliserbara resultat. Detta anser vi kan skapa ett vakuum på området då ämnet är komplext och kräver en djupare förståelse. Med en kvalitativt inriktad studie vill vi belysa upplevelser och attityder som finns inom polismyndigheten.

Mängden vetenskaplig forskning på området från en svensk kontext är mycket begränsad. Studier från bland annat USA, Skottland och Australien visar däremot på olika utmaningar i mötet mellan polis och individer med psykisk ohälsa (Godfredson m.fl. 2011; Ogloff m.fl. 2012; McLean & Marshall 2010; Martin & Thomas 2015). Godfredson m.fl. (2011) menar att kunskapen ofta brister kring hur individer med psykisk ohälsa ska bemötas. Ilska, frustration och maktlöshet upplevs i de möten där polisen inte kan eller vet hur de ska hjälpa individen (McLean & Marshall 2010). Martin & Thomas (2015) menar vidare att ett välfungerande samarbete mellan polis och den psykiatriska vården är nödvändig för att kunna möta behoven hos individer med psykisk ohälsa på bästa sätt. Polisforskning har börjat bedrivas i större utsträckning än förr men det finns fortfarande kunskapsluckor beträffande polisens upplevelser av möten med individer med psykisk problematik. Hur en polis bedömer, hanterar och handlägger olika typer av situationer där individer med psykisk ohälsa är inblandade skiljer sig mycket åt poliser emellan, detta är något som bör belysas och diskuteras mer. Även hur en polis inhämtar kunskap kring individer med psykisk ohälsa varierar. Informationen kan ha förvärvats genom arbetserfarenheter eller personliga erfarenheter men även möjligtvis medias bild påverkar kunskapsbilden och attityder gentemot dessa individer. Detta styr bland annat in på hur polisen värderar sin kompetens och hur inläring sker. För att åtgärder och insatser som regeringen lämnat uppdrag om ska bli framgångsrika vid implementering i Sverige krävs det att poliser är receptiva för insatserna.

Syfte och frågeställningar

Studien ämnar undersöka samt belysa svenska polisens upplevelser i arbetet, specifikt i mötet med individer med psykisk ohälsa. Följande frågeställningar kommer att studeras:

1. Hur upplever poliser i södra Sverige sin förmåga att bemöta och hantera individer med psykisk problematik/misstänkt psykisk problematik?
2. Hur ser poliser i södra Sverige på sin kompetens de genererat genom utbildning kontra erfarenhet?
3. Vilken bild av individer med psykisk problematik har poliser i södra Sverige?

BAKGRUND

Nedan beskrivs övergripande polisens uppdrag, svenska polisutbildning samt individer med psykisk ohälsa.

Polisens roll i samhället

Polisens övergripande uppdrag i samhället är att öka tryggheten och minska brottsligheten (Polislagen 1984:387). De ska upprätthålla ordning, hindra störningar samt ingripa när dessa störningar inträffar (a.a.). Den nuvarande polislagen stiftades för att precisera polisens befogenheter för att på så sätt förankra polisens verksamhet ännu bättre bland medborgarna. Allmänhetens förtroende är viktigt för att polisen på rätt sätt ska kunna genomföra sin uppgift i ett demokratiskt samhälle (Prop. 1983/84:111). Poliser möter likt sjukvård, socialtjänst och kriminalvård, i hög grad individer med psykisk problematik (Levander m.fl. 2009; Ogloff m.fl. 2012). Trots att tidigare forskning visar på detta är det mindre utforskat hur ofta mötet sker, hur interventionerna går till och vad utfallen av dessa möten blir (Ogloff m.fl. 2012).

Polisen genomför varje år runt 25,000 handräckningar och begreppet innefattar olika former av biträde åt andra myndigheter. Polisen har skyldighet att utföra en begärd handräckning och får inte själva pröva behovet eller lämpligheten av beslutet (Polisen 2015). Det handlar om att polisen medverkar för att kommunens personal ska kunna verkställa sitt beslut utan att riskera att komma till skada eller bli hindrade då polisen enligt 10§ polislagen har befogenhet att använda våld i vissa situationer (Polislag 1984:387). Handräckningsärenden kan exempelvis handla om att en individ som avvikit från en psykiatrisk avdelning eller ett boende hämtas av polis. Det kan även bli aktuellt med handräckning då en individ ska hämtas i exempelvis sitt hem för att föras till en vårdinrättning. Polisen möter ofta individer som befinner sig i utsatta situationer, då är det viktigt att ha ett kommunikativt förhållningssätt (Polisen 2015). De som berörs av åtgärder såsom handräckningar ska förstå att det inte finns andra alternativ än att följa de anvisningar som ges av polisen. Vid genomförandet av handräckningar kan det bli en utmaning för polisen att agera mot en grupp särskilt utsatta personer (Grönwall & Holgersson 2006). Då polisen som organisation eller den enskilda polisen inte har rätt att neka insatsen handlar det i slutändan främst om den empati som visas för individen samt det egna uppträdandet (Polisen 2015).

Svensk polisutbildning

I dagsläget genomförs polisutbildning i anslutning till tre universitet och högskolor nämligen; Växjö, Södertörn och Umeå (Bergman 2016). År 2019 kommer även Universitetet i Malmö påbörja en polisutbildning (Malmö universitet 2018). Den svenska utbildningen har varit föremål för flera granskningar och förändringar sedan den första polisskolan öppnade i Uppsala år 1910 (a.a.). En ny polisroll har krävt ny polisutbildning och 1996 presenterades en rapport med en del genomgripande förändringar. Ledord för förändringarna var bland annat "Integration mellan teori och praktik" samt "Integration av de olika ämnena" (Polishögskolan 1996). Den nya polisutbildningen startades år 1998 och består av teori varvat med praktiska övningar och även fältstudier ute på polismyndigheter runt om i Sverige. En femte termin är avlagd till praktik som polisaspirant med lön (Polishögskolan 2002). 2016 presenterades den senaste utredningen som fick namnet: *Polis i framtiden – polisutbildningen som högskoleutbildning*. Utredningen föreslår att polisutbildningen ska omvandlas till tre år med akademisk examen vilket ska leda till ökad kvalité samt forskningsanknytning (SOU 2016). Förslaget är, enligt Bergman (2016), efter lång tid av överväganden, troligtvis nära att sjösättas.

Individer med psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa används i uppsatsen som ett sammanfattande begrepp som innefattar både mindre allvarliga psykiska besvär samt mer allvarliga symtom som uppfyller kriterierna för en psykiatrisk diagnos. Kort och gott kan det definieras som avsaknad av psykiskt välbefinnande. Enligt Levanders rapport (2017) har ca 25 % av alla människor i Sverige en psykiatrisk diagnos. Dock kan det vara i väldigt varierande grad och ofta kortvarigt (Andersson Höglund & Hedman Ahlström 2000). Levander (2017) menar att vid 70 års ålder har mer än 50 % vid minst ett tillfälle i livet haft en sådan diagnos. Sett till de individer som begår brott har 100 % haft en eller flera psykiatriska diagnoser under sin livstid, sett ur ett livsförloppsperspektiv. Därför anses det viktigt att poliser är teoretiskt välorienterade om de diagnoser som är vanliga bland de som begår brott.

Psykiatriska sjukdomar kopplas ofta ihop med avvikelser i samspelet med andra människor, dock är många lindriga och polisiärt ointressanta. Det finns däremot vissa typer som är särskilt allvarliga symtomässigt där polisen behöver specifik kompetens för att på bästa sätt bemöta dessa individer (Levander 2017). Då psykiatriska störningar drabbar hjärnan som är det mest komplexa systemet i kroppen är variationsbredden mycket stor. Levander m.fl. (2009) lyfter exempelvis att Schizofreni kan vara allt ifrån en lindrig störning där symtomen ger en lätt nedsättning av förmågan till samspel med andra och viss passivitet till total invaliditet med allvarliga hallucinationer och vanföreställningar.

Levander lyfter i sin rapport från 2017 fem diagnoser som polisen ofta stöter på i sitt arbete, kort redogörelse för dessa följer. *Dys-social personlighetsstörning*, också kallad antisocial personlighetsstörning, kännetecknas av bland annat att individen kan vara oberäknelig, opålitlig och har en oförmåga att uppleva skuld känslor (American Psychiatric Association 2013). Det är även ofta förekommande att polisen möter individer med *missbruksproblematik* (Levander 2017). Johnson m.fl. (2000) menar att begreppet missbruk kan ha olika betydelse i olika sammanhang och är därmed ett svårdefinierat begrepp. Kakko (2011) och Levander (2017) menar att begreppet missbruk handlar om ett upprepat intag av

narkotika eller annat berusningsmedel som medför negativa konsekvenser, sociala som kroppsliga. Det kan exempelvis uttrycka sig genom att i berusat tillstånd begå impulsiva handlingar (Kakko 2011). *Neuropsykiatriska diagnoser* som enligt Levander (2017) handlar om en rad olika funktionshinder. Det kan visa sig flera olika sätt, bland annat att individen har svårigheter att kontrollera impulser samt aggressivitet (Lundgren 2013). Det kan också finnas svårigheter att följa regler samt respektera auktoriteter (Levander 2017). *Psykosjukdomar samt hjärnskador* är något som är relativt ovanligt. Enligt Levander (2017) har ca 2 % av befolkningen denna diagnos, dock menar han att bland de individer som polisen möter i sitt arbete är det minst fyra gånger så många. Schizofreni är en typ av psykosjukdom som kan uttrycka sig på en rad olika sätt. Andersson Höglund & Hedman Ahlström (2000) menar att det bland annat kan handla om att individen hallucinerar, är ambivalent eller att hen har stark ångest. Alla individer reagerar olika på negativa livshändelser (Levander 2017). Karlsson (2017) menar att reaktionen kallas för *ångest- depressionssjukdom* när den blir för stark i förhållande till händelsen samt att återhämtning inte sker. Denna typ av sjukdom kan medföra flera olika besvär såsom stressreaktioner samt sömnsvårigheter som i sin tur i många fall självmedicineras med olika berusningsmedel (Levander 2017).

TEORI

I avsnittet nedan beskrivs de två teorier som närmare kommer diskuteras tillsammans med resultatet i diskussionsavsnittet. Teorin *Trial and Error* anses relevant av författarna då den speglar de inlärningsmetoder som polisen bland annat uttryckt i den aktuella studien. *Teorin om attityder* har valts då den kan hjälpa till att förklara informanternas bemötande kopplat till deras bild av individer med psykisk ohälsa.

Trial and Error

Instrumentell inläring handlar bland annat om inläring genom *Trial and Error* (försök och misstag). Frivilliga och avsiktliga beteenden guidar individen till lösningar på problem som individen står inför (Karlsson 2017). De beteenden som inte leder till framgång kommer under inlärningsförloppet att elimineras (Holt m.fl. 2015). Inlärningsprocessen handlar helt enkelt om att man provar sig fram till en lösning som är gynnsam i en specifik miljö. Om en handling får ett tillfredsställande resultat kommer detta beteende sannolikt att upprepas (Karlsson 2017). Det samma gäller för en handling som ger negativa konsekvenser, beteende kommer då troligtvis inte att upprepas (a.a.). Ett förtydligande exempel på denna process är en individ som försöker öppna en burk och gång på gång misslyckas, men plötsligt öppnas burken. Individen lär sig på så sätt de tillvägagångssätt som fungerar och de som inte fungerar elimineras. Denna process leder till att individen lär sig hur hen ska gå tillväga för att öppna burken i framtiden.

Attityder

Socialpsykologiska fenomen kan ses och beskrivas på helt olika sätt, ett exempel på detta är sociala representationer. Begreppet social representation är diffust och mångtydigt och handlar dels om att individen erbjuds en tolkningsmodell för den sociala och materiella omvärlden (Helkama m.fl. 2000). Attityder utgör ett mer traditionellt sätt att begreppsligt närma sig det som teorin om sociala

representationer fokuserar på. En attityd är en kognitiv representation som sammanställer våra värderingar av ett attitydobjekt, till exempel en person, en sak, en företeelse eller en idé (Karlsson 2017). Petty och Cacioppo definierade attityder som *“En positiv eller negativ, generell och bestående känsla förknippad med en person, ett objekt eller en fråga”* (Helkama m.fl. 2000 sid. 161). Sambandet mellan en attityd och ett beteende förstärks genom attitydens tillgänglighet, en god tillgänglighet till attityden gör att omständigheterna som förknippas med attityden lättare kan återkallas i minnet (a.a.). Ju mer kunskap en individ har om föremålet för attityden, desto godare tillgång har hen till sin attityd. Sannolikheten för att attityden ska leda till handling kommer då öka. Ett målande exempel som kom ur en forskningsstudie som rörde tillgängligheten till miljöattityder från 1986 beskrivs på följande sätt: *“Om Ulla och Kirsten har lika stor positiv inställning till miljöfrågor men Ulla känner till mer om återvinning är sannolikheten större för att hon skall agera i enlighet med sina attityder än att Kirsten gör det”*. (Helkama m.fl. 2000 sid 169).

TIDIGARE FORSKNING

Forskning kring mötet mellan polis och individer med psykisk ohälsa är som nämnts tidigare begränsad när det kommer till svenska studier. Dock finns det forskning från andra delar av världen som visar på att en stor del av polisens arbetstid går till att handskas med individer med psykiska problem (Godfredson m.fl. 2011; Martin & Thomas 2015; Ogloff m.fl. 2012; Wells & Schafer 2006). Godfredson m.fl. (2011) menar att ca 20 % av de individer polisen möter varje vecka, oberoende av kontext, har någon form av psykisk problematik. En stor del av alla möten med individer med psykiska problem uppges ta lång tid och den tid som krävs för ett bra bemötande finns ofta inte (Wells & Schafer 2006).

Mötet

Mötet mellan polisen och individer med psykisk ohälsa uppkommer i en variation av situationer. En studie från USA lyfter att polisen ofta kommer i kontakt med individer med psykisk ohälsa i situationer då individen i fråga stör omgivningen, det är mer sällan som ett brott har begåtts (Wells & Schafer 2006). Även McLean & Marshall (2010) menar att polisen möter individer med psykiska problem i olika situationer, både i situationer som innefattar brottslighet och icke-brottslighet men även när det kommer till handräkningsärenden. Många situationer med individer med psykiska problem upplevs komplexa, exempelvis ärenden som gäller självmord eller självskadebeteende (McLean & Marshall 2010). I dessa komplexa fall anser polisen ofta att ansvarsområdet inte hör till polisens utan att det är ett ärende för den psykiatriska vården. Att polisen får handskas med problem som de ovan nämnda upplevs handla om brister i den psykiatriska vården eller brister på resurser.

Utfallet av mötet varierar beroende på hur situationen ser ut, vanligt är vidare behandling inom den psykiatriska vården men även gripande av polisen förekommer (Godfredson m.fl. 2011). Wells & Schafer (2006) menar även att polisen i de flesta fall anser att individen bör föras till psykiatrisk vård istället för häktet. McLean & Marshall (2010) lyfter att polisen ofta är medvetna om vad ingripande från deras sida kan ha för konsekvenser för individen, att det finns risk för att individen blir traumatiserad av mötet. McLean & Marshall (2010) menar

vidare att det i många fall anses vara sämre för individen att placeras i häktet eller fängelse då vård ses som det optimala utfallet.

En tydlig majoritet av poliserna i Wells & Schafers (2006) studie är inte nöjda med de olika valmöjligheterna som finns när de möter individer med psykiska problem. Att ta individerna vidare till andra inrättningar eller myndigheter uppges vara en önskvärd utgång av mötet men denna valmöjlighet finns inte alltid (Wells & Schafer 2006). Som nämnts anser många att det är viktigt att ta individen till psykiatrisk vård då det inte gynnar individen att sitta i häktet, att de där inte får den behandling de behöver. Dock uppger polisen att det är svårt att få individen till behandling. Det kan upplevas tidskrävande, att tillgängliga resurser inom vården är begränsade eller att en motvilja att behandla de berörda individerna ofta förekommer bland vårdpersonal (a.a.).

Utmaningar

De utmaningar som upplevs i mötet är på grund av okunskap kring hur individer med psykiska problem ska bemötas samt hur de på bästa sätt kan hjälpas (Godfredson m.fl. 2011). McLean & Marshall (2010) menar att polisen ofta känner empati för individen samt en stark vilja att hjälpa men att frustration och ilska upplevs när de inte kan ge den hjälp individen behöver. Maktlöshet upplevs när en polis vid upprepade tillfällen inte lyckas hjälpa individen (a.a.). Martin & Thomas (2015) menar att ett gott samarbete mellan polis och den psykiatriska vården är nödvändigt för att kunna möta dessa individers behov på bästa sätt.

Att undvika våldsamma situationer samt samarbeta och komma överens med individen upplevs även det som utmaningar i mötet mellan polis och individ med psykiska problem (Godfredson m.fl. 2011). Däremot uppgav hälften av informanterna i en studie från USA att de inte uppfattar individer med psykiska problem som farliga, och att de inte heller går in med den inställningen i mötet (Ruiz & Miller 2004). Martin & Thomas (2015) menar att även maktlöshet, frustration och ilska upplevs av polisen i mötet med individer med psykiska problem, främst när den psykiatriska vården inte är villig att ta emot individen trots att de enligt polisen ansågs vara en fara både för sig själva och andra. Martin & Thomas (2015) lyfter att polisinformanterna i deras studie anser att det är ofta förekommande att vårdpersonal uttrycker att individen endast är uppmärksamhetssökande.

Polisutbildning och utveckling

Bergman (2016) lyfter i sin avhandling en komplexitet som polisuppdraget innebär och pekar vidare på förhållandet mellan teori och praktik. På yrkesutbildningar är denna fråga ett relativt gammalt problem som varit föremål för forskning och diskussion. Då polisyrket delvis baseras på humaniora och samhällsvetenskap blir gapet mellan teori och praktik ett stort problem då förhållandet mellan dessa är själva kärnan i vad ett yrke faktiskt är. Det är enligt Abbot (1988) utifrån ens teoretiska kunskap som man ska lösa praktiska problem, det kan handla om kunskap om teorier eller att läsa olika sorters litteratur för att hitta beprövade tillvägagångssätt som är välgrundade. Det kan enligt Hedlund (2004) skapa problem för de som nyligen utbildat sig när de ska navigera sig i sin nya yrkesroll om synen på kunskap och kompetens skiljer sig i utbildning och i yrkesverksamhet. Därför blir det viktigt att minimera glappet mellan teori och praktik.

Det förekommer en stark socialisationsprocess som formar den enskilda polisen in i en specifik kultur. Fielding (1988) pekar på hur nya poliser i hög grad lämnas att klara sig själva när bilden av engelsk poliskultur målas upp. Även de instruktörer/poliser som handleder aspiranter under praktiken på fältet stöter ofta på problem när de hamnar i kläm mellan det utbildande uppdraget och sin egen kultur. Polisutbildning behövde därför enligt Fielding (1988) moderniseras för att kunna överbrygga den klyfta som förekom mellan utbildning och poliskultur. Även nyare forskning pekar på klyftan mellan kunskapssyn och lärandesyn inom polisen. Svensk forskning bekräftar även den starka socialisationsprocess som finns i poliskulturen och där beskrivs hur en sluten kultur som bibehålls genom social kontroll gör att principer om senioritet går före kunskap (Stenmark 2005). Den nya pedagogik som är studentfokuserad hämmas och bromsas av den rådande kultur som mer liknar en se-och-lär-pedagogik framgår i ett flertal studier bland annat från Australien (Campbell 2009; Tyler & McKenzie 2011; Bergman 2016). Polisaspiranters förvärvade kunskaper togs inte tillvara under praktiken på grund av denna diskrepans (Campbell 2009). Lauritz (2009) belyser trots detta att det även finns positiva aspekter av den socialisationsprocess som identifierats. Den starka gemenskapen inom yrket är en av anledningarna till att många söker sig till polisyrket och sedan spelar den en stor roll i utvecklandet av en professionell identitet för den nya polisen (a.a.).

Polisutbildningens kombination av akademisk teori och praktiskt vardagskunnande bör dock inte gå förlorad då kunskap enligt Säljö (2011, sid. 68) *“Utvecklas och bemästras framförallt genom samspel mellan människor som försöker samordna sina perspektiv och gemensamt hantera situationer”*. Det är en grundtanke som kommer ur en sociokulturell ansats när kunskapens ursprung inte finns i interna psykologiska förlopp utan i interaktion. Polisen ges då bättre förutsättningar att klara av en vardag som både innefattar teori och praktik (a.a.). För att en kontinuerlig professionell utveckling ska bli möjlig för poliser under utbildning är kontakten mellan utbildning och praktik nödvändig. De utbildare som redan har erfarenhet från polisyrket är viktiga för att skapa legitimitet för både den campusförlagda utbildningen såväl som för den praktiska utbildningen (Bergman 2016). Forskning beskriver vidare hur många av de kunskaper som krävs, särskilt kopplat till vad som behövs för att lösa situationer som uppkommer snabbt, är svåra att utveckla på polisskolan (Tyler & McKenzie 2011). Kontakt med yrkespraktiken är här ett krav. Bergman (2016) pekar på hur handlingskraft är normen och att reflektionsförmåga ofta ses som en svaghet inom polisyrket. Det beskrivs även hur yrkeskunskap som bygger på sunt förnuft uppmuntras under polisutbildningen. Detta grundar sig på oförutsägbarheten och det riskfyllda arbetet som förekommer inom polisarbetet (a.a.).

Crisis Intervention Team (CIT) är den senaste utbildningen specialiserad för poliser med målet att stärka kompetensen hos aktörer inom rättssystemet kring individer med psykisk ohälsa (Ellis 2014). Ritter m.fl. (2010) menar att utbildning är viktigt för att polisen ska kunna agera på ett säkert sätt när de möter individer med psykisk problematik. Säkerheten är viktig för att minimera skaderisken, både för individen men också för polisen. Utbildningen innefattar teoretisk utbildning kring psykiska sjukdomar, tecken på symtom samt substansanvändning (Ellis 2014). Det ingår även att poliser får möta individer med erfarenheter av psykisk ohälsa och erfarenheter av möten med polisen, detta för att belysa brukarperspektivet. Utbildningen syftar även till att utbilda poliser för att på rätt sätt kunna bemöta individer med psykisk ohälsa (Ritter m.fl. 2010). Gynnsamma

effekter har visats som resultat av utbildningen, kunskap kring psykisk ohälsa samt uppfattning och värderingar kring individer med psykisk ohälsa förbättrades efter utbildningen (Ellis 2014; Ritter m.fl. 2010).

Hur poliser införskaffar sig kunskap kring individer med psykisk ohälsa varierar. Forskning visar att den vanligaste källan till kunskap är arbetserfarenheter följt av personliga erfarenheter samt interaktioner i privatlivet (Godfredson m.fl. 2011; Ogloff m.fl. 2012). Att ha personliga erfarenheter av psykiska problem som polis (i sin närhet) är associerat med större hjälpinsatser för individer med psykiska problem (Godfredson m.fl. 2011). Hur polisen identifierar att individen har psykiska problem varierar, en stor del anser även att det finns svårigheter kring detta (Wells & Schafer 2006). Många poliser menar att de vanligaste tecknen på psykiska problem som identifieras hos individen uppges vara; språket, agerandet, uppsynen samt kroppsspråket (Godfredson m.fl. 2011). Att inte kunna identifiera symtom eller sjukdom kan leda till att poliser inte vet hur de ska agera i mötet (Ruiz & Miller 2004). Detta är även aspekter som kan ha direkt effekt på mötet. Det kan handla om att bemöta individen på felaktigt sätt eller att förhastat sig i sina beslut eller göra felbedömningar kring var individen ska köras (Ruiz & Miller 2004).

METOD

Kvalitativ forskning

Då syftet med den aktuella studien är att belysa polisens upplevelser i mötet med psykiskt sjuka individer har en kvalitativt ansats valts. Backman (2014) menar att i den kvalitativa ansatsen ligger fokus på individen, i interaktion med andra individer. Tidigare har det redogjorts för att det finns en bred bild av det undersökta fenomenet, med den kvalitativa ansatsen eftersträvas en djupare förståelse. Den valda forskningsstrategin lägger fokus på hur individen uppfattar och tolkar den sociala verklighet som hen befinner sig i (Bryman 2011; Malterud 2009). Bryman (2011) menar vidare att tyngdpunkten i kvalitativ forskning ligger vid att undersöka informanternas perspektiv, vad de uppfattar vara betydelsefullt. En kvalitativ ansats kan bidra till en mer nyanserad och varierad bild av det undersökta fenomenet, med bland annat upplevelser, förväntningar samt attityder (Malterud 2009). Den aktuella studien strävar efter att få förståelse för upplevelser samt attityder kring polisens möte med psykiskt sjuka individer, vilket Bryman (2011) lyfter som viktigt inom den kvalitativa forskningen. Bryman (2011) menar vidare att en av de viktigaste metoderna inom kvalitativ forskning är kvalitativa intervjuer vilket innefattar olika intervjustilar. Nedan beskrivs semistrukturerade intervjuer närmare.

Semistrukturerade intervjuer

Den metod som valts till den aktuella studien är semistrukturerade intervjuer då studien har ett tydligt fokus med tre frågeställningar. En intervjuguide utformades innan genomförandet av intervjuerna. Frågeformuleringen tänktes noga igenom och diskuterades med handledaren. Semistrukturerad intervju är en blandning av strukturerad- och ostrukturerad intervju där dels standardiserade frågor ställs men även ostandardiserade som möjliggör följdfrågor vilket kan ge djupare svar och en mer detaljerad bild av fenomenet (May 1997). Intervjuguiden innehöll specifika ämnesområden där frågorna var av öppen karaktär, den öppna karaktären menar

Bryman (2011) möjliggör för intervjun att ta olika riktningar men även ger möjlighet till informanten att belysa det hen anser vara viktigt i förklaringen och förståelsen av det undersökta fenomenet. Intervjun inleddes med neutrala frågor om informanternas arbete och syn på sin roll för att sedan övergå till mera känsliga frågor vilket rekommenderas av Patel & Davidsson (2003).

Semistrukturerade intervjuer valdes även för att kunna jämföra de olika fallen med varandra. Bryman (2011) menar att det då är en fördel att ha struktur i frågorna. Strukturen är även till fördel då fler än en individ genomför intervjuerna, detta för att intervjuandet inte ska bli allt för olikt varandra (a.a.). Vid utformningen av intervjuguiden togs det i beaktning att inte lägga några värderingar i ordalydelsen, inte heller vinkla frågorna. Ett enkelt och tydligt språk eftersträvades också, detta för att minimera risken för missförstånd. Det finns enligt May (1997) flera fördelar med semistrukturerad intervju, dels att informanten kan utveckla sina svar men även att intervjuaren har möjlighet att förtydliga och ändra frågor under samtalsgången.

Urval

Ett informationsbrev skickades till nyckelpersoner inom polisen i södra Skåne med förfrågan om hjälp att få tillgång till informanter till den aktuella studien (se bilaga 1). Informanter tog sedan kontakt med studenterna via mail eller telefon. Urvalet blir således ett målinriktat bekvämlighetsurval, detta för att studenterna inte aktivt kunde styra vilka eller hur många som skulle ta kontakt med dem för deltagande. Det var även viktigt att informanterna skulle vara relevanta för studiens syfte, där av valet av urvalsteknik. Inklusionskriterier för att ingå i studien var att som polis ha erfarenhet av arbete i yttre tjänst under de senaste två åren, samt ha erfarenhet av att bemöta individer med psykisk ohälsa. Detta för att kunna besvara syftet och frågeställningarna i den aktuella studien. I informationsbrevet framgick det att medverkan i studien var frivillig, att de i den publicerade uppsatsen inte skulle kunna identifieras, samt att de gav samtycke genom att genomföra intervjun. Samtliga informanter var män och verksamma i södra Skåne. Fyra av informanterna var mellan 40–60 år och arbetade tillsammans, den femte och sista var mellan 30–40 år.

Genomförande av intervjuer samt transkribering

Informanterna valde själva tid och plats för intervju. Samtliga intervjuer genomfördes på en polisstation i södra Skåne, fyra av intervjuerna genomfördes samma dag och den femte och sista intervjun genomfördes fyra dagar senare. För att ta upp minimalt av informanternas tid genomfördes två intervjuer parallellt där en student intervjuade en informant i taget. Detta skulle även kunna uppfattas som tryggare och mer bekvämt för informanten, att intervjun genomförs av en student istället för två. Inledningsvis gavs en kort muntlig presentation av studenternas utbildning, syftet med studien samt att deltagandet aidentifieras i studien. Detta kan enligt May (1997) göra informanterna mer avslappnade då de får en bättre inblick i studien. Intervjuerna spelades in och genomfördes i enskilt rum med stängd dörr för att minimera risken att bli störda. Inspelning skedde på studenternas mobiltelefoner vilka var satta i flygplansläge, ljudfilerna flyttades sedan över till en dator som även den var fränkopplad från internet för att sedan förvaras på ett USB-minne. Intervjuerna varade mellan 25 till 45 minuter. Bryman (2011) menar att det inte är längden av en intervju som har betydelse. En kortare intervju kan vara minst lika användbar som en längre intervju, det handlar om informationen och innehållet (a.a.). Transkribering av det insamlade materialet

genomfördes på studenternas datorer vilka var fränkopplade från internet. Det transkriberade materialet som kom till förvarades tillsammans med ljudfilerna på USB-minnet. Arbetet med transkribering påbörjades i direkt anslutning till att intervjuerna genomförts, detta för att intervjuerna då fanns färskt i minnet och detta ansågs underlätta processen. Vidare transkriberade studenterna de intervjuer de själva genomfört för att ta hjälp av sina egna minnesbilder av intervjuerna.

Tillförlitlighet

I kvantitativ forskning diskuteras begrepp som validitet och reliabilitet när det kommer till att bedöma kvaliteten i forskningen. Begreppen validitet och reliabilitet förutsätter att det är möjligt att komma fram till en absolut bild av den sociala verkligheten (Bryman 2011). Det har således diskuterats huruvida detta är möjligt inom den kvalitativa forskningen då det ofta talas om flera beskrivningar av den sociala verkligheten. Därför förekommer det alternativa kriterier inom den kvalitativa forskningen för att bedöma kvaliteten nämligen tillförlitlighet (a.a.). Begreppet tillförlitlighet består av fyra delkriterier, nämligen; *trovärdighet*, *överförbarhet*, *pålitlighet* samt *möjlighet att styrka och konfirmera*. *Trovärdighet* och *överförbarhet* kan liknas vid den kvantitativa ansatsens validitet. Enligt Bryman (2011) kan *trovärdigheten* i en studie säkerhetsställas genom respondentvalidering. Detta innebär att forskaren låter informanterna i studien ta del av resultaten för att bekräfta att den sociala verkligheten uppfattats på korrekt sätt av forskaren (a.a.). I den aktuella studien har frågor ställts under intervjutillfället för att säkerställa att intervjuaren förstätt informanternas svar korrekt. Vidare hade beslutet tagits att inte samla in några personuppgifter om informanterna, så som mail och liknande, detta för att minimera risken för att de skulle bli identifierade. Ytterligare ett sätt att säkerhetsställa *trovärdigheten* i en studie är att som forskare noggrant utföra studien i enlighet med de regler som finns (May 1997). Detta är något som har tagits i beaktning då en systematisk textanalys gjorts grundligt. Textanalysen beskrivs tydligt i kommande avsnitt. För att öka tillförlitligheten i studien gjordes de första stegen i analysfasen enskilt av respektive student. För att stärka *trovärdigheten* redovisas, i resultatavsnittet, ett stort antal citat från informanterna. Detta visar att materialet är autentiskt samt ger läsaren en möjlighet att själv göra tolkningar av utsagor (Creswell 2014). Creswell (2014) lyfter även värdet av att successivt arbeta fram ett teoretiskt ramverk, på så sätt ökar *trovärdigheten* för de tolkningar som gjorts då risken för att datan ska ha anpassats efter teorin minskar. *Överförbarheten* i den aktuella studien kan diskuteras, huruvida resultaten går att överföra till en annan kontext. Då informanterna kommer från samma region kan det vara svårt att uttala sig om detta. Däremot skapas en fyllig beskrivning av det undersökta fenomenet vilket enligt Bryman (2011) möjliggör för andra individer att bedöma i vilken grad resultaten går att överföra till en annan kontext.

Den kvantitativa ansatsens reliabilitet kan liknas vid begreppet *pålitlighet* (Bryman 2011). *Pålitligheten* i studien har tagits i beaktning under skrivandets gång. Som nämndes tidigare finns det en tydlig redogörelse för hur textanalysen gått till, detta har även eftersträvat i de andra delarna i forskningsprocessen. Kollegor kan fungera som granskare för att stärka *pålitligheten*, det anses därför vara en fördel att arbetet skrivs av två studenter då de kan fungera som granskare. Konfirmering handlar enligt Bryman (2011) om objektivitet. Att kunna *styrka och konfirmera* har bland annat att göra med om forskaren inte påverkats av sin förståelse när det kommer till utförandet av studien samt resultatredovisningen.

Detta har tagits i beaktning och har varit något som de två studenterna diskuterat och varit medvetna om sedan start.

Förförståelse

Enligt Malterud (2009) är förförståelsen något som initialt kan ha positiv påverkan på en studie, en motivering till varför ett specifikt ämne studeras. Att helt komma ifrån sin förförståelse är svårt, men den kunskap från den empiri som samlas in måste väga tyngre. Förförståelsen är något som påverkar hela forskningsprocessen, från att samla in det empiriska materialet till att analysera det. Därför är det viktigt att ha ett sunt förhållningssätt till sin förförståelse (Bergström & Boréus 2005). Båda författarna till den aktuella studien kommer från snarlik kunskapsbakgrund med studerade ämnen såsom psykiatrisk omvårdnad, psykologi samt kriminologi. Detta kan ha påverkan på studien, dock är den bakgrund vi har en motiverande faktor till att undersöka det aktuella ämnet. Med ett reflexivt förhållningssätt förmedlas en subjektivitet snarare än en tro om att forskaren är objektiv (Malterud 2009). Det kan även ses som en styrka att studien genomförts av två studenter vars olika tolkningar kan komplettera varandra. Inledningsvis diskuterades de fynd som eventuellt kunde framkomma av studien, detta för att kunna hålla oss så neutrala som möjligt till detta. Det har genom hela forskningsprocessen lagts stor vikt vid ett neutralt förhållningssätt till dels informanterna och deras yrkesroll men det har även funnits en eftersträvan att inte vinkla eller framställa individer med psykisk problematik på ett negativt sätt. Detta har gjorts för att undvika att påverka informanterna och deras svar på frågorna men även för att inte öka stigmatiserandet av en redan utsatt grupp, i detta fallet individer med psykisk ohälsa.

Tillvägagångssätt vid analys

Viktigt vid dataanalys vid kvalitativa metoder handlar, enligt Malterud (2009) om att stanna upp och fundera på de olika tolkningarna av materialet samt jämföra dem med varandra. Detta gjordes i flera steg av analysfasen då exempelvis teman först identifierades av studenterna var för sig för att sedan diskuteras ihop. Det handlar inte bara om att förmedla resultaten, stor vikt har lagts vid att redogöra för den väg som valts för att göra det möjligt för andra att följa den. Då det finns en rad olika analysmöjligheter och då de olika metoderna enligt Wideberg (2002) är oerhört tidskrävande togs det tidigt beslut om att lägga fokus och tyngdpunkt på en metod. En tematisk analys har valts, mer specifikt systematisk textkondensering som är inspirerad av Giorgis fenomenologiska analys och användbar när det kommer till att analysera fenomen som beskrivs i ett material från många olika informanter (Malterud 2009). Nedan beskrivs de steg i den systematiska textkondensering som genomförts i den aktuella studien.

Helhetsintryck

I första fasen av analysen skaffades en helhetsbild av materialet. Detta gjordes genom att läsa igenom det transkriberade materialet samtidigt som förförståelse och teoretiska referensram lagts åt sidan. Den första fasen i analysen gjordes på var sitt håll, vissa anteckningar gjordes vid behov men ingen systematisering av datan genomfördes vid detta steget. Efter att ha fått ett helhetsintryck identifierades teman som sen jämfördes samt diskuterades. En beskrivning gjordes gällande vad de olika teman innefattade, detta för att underlätta och säkerhetsställa att de båda studenterna tänker lika kring teman vid kodning. Teman som framkommit bildade grunden till kommande fas i analysen.

Meningsbärande enheter

I den andra fasen har vi organiserat materialet samt urskiljt de delar som belyser problemställningen. Här lästes materialet återigen var för sig och en mer systematisk genomgång gjordes för att identifiera meningsbärande enheter. Kodning av materialet inleddes och text som ansågs höra ihop med de teman som identifierades i första fasen valdes ut, något som Malterud (2009) benämner dekontextualisering. Varje tema markerades med olika färger för att underlätta kodning. Färgkodning gjordes även för att underlätta för författarna när de meningsbärande enheterna senare skulle jämföras och diskuteras. Detta menar Malterud (2009) är att föredra för att säkerhetsställa att de meningsbärande enheterna inte väljs ut sporadiskt utan att det hela görs systematiskt. Fasen avslutades med en diskussion kring de tema som framkommit för att säkerhetsställa att kodningen genomförts och tolkats på liknande sätt av studenterna.

Kondensering - från kod till innebörd

I den tredje fasen granskades materialet med de meningsbärande enheterna. Varje tema granskades systematiskt, huruvida materialet var relevant eller ej. Subgrupper bildades under varje tema, detta för att belysa olika nyanser samt beskriva temat mer specifikt. Detta gjordes tillsammans vilket Malterud (2009) lyfter som en fördel då olika synvinklar på materialet lättare framkommer om detta görs av fler än en person. Efter att subgrupper tagits fram kondenserades innehållet i varje grupp och beskrivningar utformades.

Sammanfattning - från kondensering till beskrivningar och begrepp

I den fjärde fasen sammanfattades materialet från föregående fas vilket Malterud (2009) benämner rekontextualisering. I denna fasen användes en matris för att organisera materialet för att säkerställa att materialet återges på ett sätt som är lojalt mot informanterna samt att de olika delarna av texten ger en god förklaring på det ursprungliga materialet. Rubrikerna på de olika tema som tagits fram i tidigare faser diskuterades och mindre korrigeringar gjordes. Passande citat valdes även ut från de meningsbärande enheterna. Det är viktigt att citaten ger en så träffande bild som möjligt av det som nämns i texten vilket togs i beaktning. Den systematiska textkondensering som redogjorts för ovan resulterade i vad som beskrivs i kommande resultatavsnitt.

Etiska överväganden

Etisk medvetenhet har präglat den aktuella studien genom hela forskningsprocessen. Det har inte funnits någon avsikt att samla in känsliga personuppgifter i den aktuella studien. Det kunde dock inte garanteras att uppgifter av detta slag inte kom med på inspelningen vid intervjutillfällena, därför har en etikprövning genomförts och godkänts. Utöver detta har det lagts stor vikt vid de etiska aspekterna under arbetets gång.

Det finns en rad olika frågor och områden inom forskningsetik (Ivert & Mellgren 2014). Bryman (2011) samt Ivert & Mellgren (2014) lyfter bland annat fyra etiska principer vilka gäller för svensk forskning; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. I enlighet med informationskravet informerades deltagarna om studiens syfte, detta genom ett informationsbrev samt muntligt vid intervjutillfälle. Deltagarna fick även information om att deltagandet är helt frivilligt samt att de kan avbryta sin medverkan om de så önskar utan vidare motivering. Informanterna hade själva rätt att bestämma över sin

medverkan, detta i enlighet med samtyckeskravet. Konfidentialitetskravet togs i beaktning genom att identifiering av informanterna inte var möjligt i den publicerade studien och att inga onödiga personuppgifter samlades in. Den information som samlades in bevarades utom räckhåll för obehöriga. Intervjuerna spelades in på mobiltelefon som var satt i flygplansläge, inspelningen flyttades sedan över till ett USB-minne. Inspelning samt transkriberad text förvarades på USB-minne som enbart de två studenterna hade tillgång till. Den data som samlades in i samband med intervjuerna används enbart till det aktuella ändamålet för forskningen, detta för att uppfylla nyttjandekravet. Ljudfiler samt transkriberat material kommer att förstöras, efter att uppsatsen är godkänd.

Ivert & Mellgren (2014) menar att det är viktigt att ha de individer som ingår i studien i åtanke. Att reflektera över vad presentationen och publiceringen av forskningsresultatet kan ha för konsekvenser för informanterna. Studien syftar till att undersöka individens yrkesroll och inte den enskilda individens privatliv, då detta bidrar till att frågeställningarna ska kunna besvaras på ett adekvat sätt. Uppsatsen skrivs på ett sådant sätt att inga informanter kan identifieras. Ämnet kan dock möjligtvis betraktas som känsligt för informanten då denne kan ha personliga kopplingar till ämnet psykisk ohälsa, därför lades det stor vikt vid ett etiskt förhållningssätt särskilt under intervjun. Enligt Widerberg (2002) kan det vara bra att inte driva på det som upplevs vara känsliga eller sårbara teman för informanten då man inte vill att hen ska känna sig utelämnad vare sig under eller efter intervjun. Forskningskravet och individskyddskravet bör vägas mot varandra där värdet av den förväntade kunskap som kan tänkas komma ur studien och möjliga risker samt negativa konsekvenser för informanterna bör diskuteras (Vetenskapsrådet 2017). Både kortsiktiga och långsiktiga konsekvenser bör beaktas. Ett ämne som diskuterats är huruvida den enskilde polismannens medverkan kan få negativa konsekvenser på arbetsplatsen om han är kritisk mot sin organisation, om han mot förmodan skulle identifieras eller material skulle läcka ut.

RESULTAT

Nedan presenteras resultatet under respektive tema och subgrupp som identifierats.

Tabell 1 Samlad översikt av samtliga teman

Teman	Subgrupper
Polisen	Polisens uppgift i samhället Polisen och andra aktörer i samhället
Förvärvad kunskap	Utbildning Erfarenhet
Synen på individer med psykisk ohälsa	
Främjande aspekter i mötet	Tid Empati och lugn Uppmärksamhet Flexibilitet och tydlighet Fast hand
Utmaningar i mötet	Tidspress Utåtagerande beteende Från individ till individ

Polisen

Polisens uppgift i samhället

När informanterna tillfrågades om hur de ser på polisens uppgift och roll i samhället fanns det en samstämmighet bland svaren. Majoriteten talade om att skydda allmänheten så att människor i samhället känner sig trygga, tre av informanterna talade om att polisens uppgift bland annat handlade om att skydda den demokrati som finns i Sverige, att polisen med sitt våldskapital kan hålla samhället inom politiskt strama tyglar. Tre av informanterna sammanfattade polisens uppgift med tre begrepp: ”Skydda, hjälpa och ställa till rätta”. Flera av informanterna talade i termer som att ingripa och ta hand om personer som på något sätt fallit utanför ramen. En informant uttryckte missnöje kring att många polisen inte gör polisiära arbetsuppgifter och att polisen inte är ofelbar. Han förklarade detta med att många sysslar med ’fel’ arbetsuppgifter och att organisationen är underbemannad. En annan informant såg det som en självklarhet att polisen möter mycket psykisk ohälsa i sitt arbete på fältet: ”Det är egentligen det man gör när man jobbar som polis i yttre tjänst, man möter folk med psykisk ohälsa, det är det man gör”. Den informant som talade om underbemanning och fokus på fel arbetsuppgifter lyfte hur han vill att polisen ska synas mer ute på gatorna, att utryckningsverksamheten med uniform och målad

bil är grunden till polisverksamheten. Han menade även att allmänheten förväntar sig högre synlighet än vad som finns idag samt högre uppklaringsprocent av brott. Informanten lyfte hur polisen inte är bra på att leverera när det gäller samhällets största förväntan, att en polisbil snabbt ska komma när ett nödläge uppstår. Exemplet som lyftes var vid inbrott där polisen vanligtvis inte kommer direkt utan det kan dröja timmar eller dagar.

Kopplat till polisens roll i samhället talade flera av informanterna om ett förändrat samhälle, två av informanterna beskrev det som betydligt hårdare och kallare jämför med förr. De lyfte även hur man ändras med åren inom yrket och att synen på yrkesrollen ändras. En talade om hur andra runt omkring uttrycker att han blivit mer cynisk och en annan talade om den ungdomliga naiviteten som funnits från början. Att det fanns en tro om att man skulle kunna hjälpa och ställa till allt rätta men att den synen förändrats med insikten om att det inte går att göra så mycket själv. En större grupp behövs, med fler involverade: *”Efter hand som åren går så inser man ju rätt snart att det här är ett jobb, ett yrke”*.

Polisen och andra aktörer i samhället

Vid frågor om polisens uppgift i samhället uttryckte majoriteten av informanterna en frustration kring att olika myndigheter vill skjuta ifrån sig ansvar när det kommer till mötet med individer med psykisk ohälsa. En informant beskriver sitt ansvar som polis och trycker på att polisen inte kan eller ska förändra den sjuka individen sjukdomsbild, att deras arbetsuppgift handlar om att köra en person till sjukvården som sedan ska lösa problematiken. En annan talar om frustration vid handräkningsärenden när man under dramatiska förhållanden genomför en handräckning och kör personen till sjukvården eller psykiatri och sedan träffar på samma människa ute dagen efter, i lika dåligt skick som tidigare. Han menar att läkaren då såklart har gjort sin bedömning men upplever att många skjuter ifrån sig ansvar. Att ansvaret flyttas mellan polismyndigheten, sjukvården, ambulansen, socialtjänsten m.fl. upplevs problematiskt, en informant uttryckte sig så här: *”Sen tycker jag det är olyckligt att polismyndigheten och sjukvården kastar bollar ifrån sig, för det blir fel för den drabbade, dvs den med psykisk ohälsa”*.

Flera av informanterna uttryckte att just vid handräkningsärenden är det en annan aktör som fattat beslutet. Polisen har ingen rätt att ifrågasätta detta utan ska helt enkelt genomföra en arbetsuppgift, däremot får de välja *hur* de utför arbetsuppgiften. En informant menar att en handräckning ofta ses som en transport av polisen, en person ska förmås att vilja åka med och polisen vill i största möjliga mån undvika att ingripa fysiskt. Just att våldsanvändning i handräkningsärenden och möten med individer med psykisk problematik är något man vill undvika betonas av flera informanter. Eftersom de oftast lyckas med detta menar tre av informanterna att sjukvården mycket väl skulle kunna sköta flera av de ärenden som polisen får på sitt bord, då talar de om ärenden där våld inte förekommer. En informant lyfte att sjukvården ibland skulle vara en mer lämplig aktör då de är utbildade i att hantera den problematiken. Men samtidigt pekade han på att polisens våldsmonopol finns som en förklaring till att de ofta får dessa ärenden: *”Dels så handlar det om att ta sig in i en lägenhet, till någon som inte vill öppna dörren, och det får ju ambulansen kanske göra i ett nödfall men inte i ett fall med en psykiskt sjuk”*. Vidare lyftes att farligheten hos individen ibland överdrivs av exempelvis sjukvården eller socialtjänsten för att på så sätt ha möjlighet att be polisen ta över ärendet. Anledningen tros vara många men främst att det kostar pengar och ibland ses som resursslöseri att hantera dessa individer.

Slutligen lyfte två informanter uppfattningen att psykisk ohälsa i samhället är ett komplext problem som inte kan lösas av en myndighet eller aktör, att det är en stor fråga där flera samarbetspartners behövs: *”Det finns få problem i samhället som en myndighet eller person kan lösa själv, det behöver oftast vara ett samlat jobb”*.

Förvärvat kunskap

Utbildning

Majoriteten av informanterna har arbetat som poliser under många år och berättade att det under polisutbildningen inte fick någon specifik utbildning relaterat till psykisk ohälsa, åtminstone inte som det har lagt på minnet. Allmänt om utbildningar inom polisen säger en informant följande: *”Vi får inte mycket kurser inom polisen när man är färdig”*. Tre av informanterna berättade om en veckolång kurs de gått några år tidigare som kallades CIT. De lyfte alla hur givande utbildningen var och pekade specifikt på hur brukarperspektivet var ett värdefullt inslag: *”Var mycket givande att få höra från patienter som lider av olika psykiska diagnoser, kring hur de upplevt möten med polisen”*. Vidare menade en informant att utbildningen (CIT) byggde på att man jobbat några år som polis men att han ansåg att denna typ av utbildning hade varit ett bra inslag för unga poliser tidigare i deras karriär. Vidare uttryckte han likt sin kollega att: *”Det var oerhört givande att höra hur de upplevde poliserna de mötte och det väckte frågor och funderingar i en”*. En informant nämnde att utbildningen var intressant men att han redan kände till det mesta som sades, dock lyfte han som positivt att möta just individer med psykisk ohälsa som hade erfarenhet av möte med polisen men även att det var nyttigt att diskutera med andra kollegor som gick kursen: *”speciellt yngre kollegor”*. Alla som gått CIT-utbildningen uttryckte missnöje över att den inte längre ges och pekade på ekonomiska skäl som en trolig förklaring.

Bland de informanter som inte gått någon vidareutbildning lyfte en att det *”renodlade block om psykisk ohälsa”* han fått under sin polisutbildning var väldigt bra och omfattande. Vidare menade han att det självklart hade varit bra att läsa mer på djupet om hur man på bästa sätt bör bemöta individer med olika psykiska diagnoser men att man lär sig mycket genom att arbeta. Han pekade specifikt på att *”Mer utbildning under tiden man jobbar vore inte fel”*. En annan informant uttryckte också detta: *”Lite utbildningar någon gång då och då, det är nog inte fel för du stöter på ganska mycket”*. Synen på hur viktigt det var med vidareutbildning kring just psykisk ohälsa varierade lite mellan informanterna. En menade att det kanske lät på honom som att utbildning inte var viktigt då han värderade den kunskap och kompetens som kommit genom erfarenhet inom yrket högt men sa också *”Utbildning, det kan man aldrig få för mycket av”*. Vidare lyftes dock att mötet med individer med erfarenhet av polisen ibland sågs som mer värdefullt än annan typ av utbildning. Men det uttrycktes också att det teoretiska är viktigt att ha med sig, att man behöver veta vad saker beror på och hur olika diagnoser manifesterar sig för att kunna förstå mötet i praktiken. Den informant som menade att han inte fått någon specifik utbildning, varken på polisutbildningen eller efteråt menade att hans erfarenhet skapat en bra förståelse men att det kanske behövs mer utbildning bland yngre kollegor kring hur man ska agera, dock pekar han på hur svårt det är: *”Det finns inga patentlösningar. Det är svårt, det är jättesvårt”*.

Erfarenhet

På frågan kring vilken typ av utbildning de fått kopplat till psykisk ohälsa och hur de känner sig rustade för att bemöta individer med psykiska sjukdomar tar alla upp vikten av erfarenhet som polis. En menade att man lär sig bäst genom *"trial and errors"* och att man lär sig mycket på rutin: *"Man ska aldrig underskatta rutin, rutin är jättebra, det är en bra läromästare"*. Vidare pekade fler av informanterna på att det inte enbart handlar om polisiär erfarenhet, utan även livserfarenhet. De känner sig mycket trygga i mötet med individer med psykisk ohälsa och förklarar denna upplevda trygghet med sin livserfarenhet, att alla människor går upp och ner och att stora sorger och trauman som exempelvis dödsfall i familjen gör att man kommer nära psykisk ohälsa på det personliga planet: *"Då plötsligt så får man en erfarenhetsbank som är oerhört viktig och sen bär man med det i det här yrkesvalet, det hade jag inte när jag va ung nybakad polis, glöm det"*. En annan menade att poliser är olika människor och med arbetserfarenhet och lite livserfarenhet kommer man långt inom polisyrket.

Flera av informanterna pekade på hur komplext det kan vara med just utbildning kring psykiska diagnoser då det kan vara olika hur en individ påverkas och beter sig: *"Det är så individuellt så den kunskap du har med dig efter att ha arbetat mycket med människor är värdefull här"*. Han talade vidare om hur det vid vissa ärenden framkommer information om vilka diagnoser en individ har men att det ofta inte ens är klart för sjukvården hur individen mår. I de fallen väger erfarenheten tyngre än klinisk kunskap om en diagnos. Diagnoser varierar så mycket vilket gör att utbildning inte räcker hela vägen. En informant menade att man bör ha någon sorts utbildning för att ha *"Lite kött på benen"* när det kommer till att bemöta individer med psykiska sjukdomar. Men att erfarenheten är nödvändigt för att man ska kunna ta till sig kunskapen på rätt sätt, att man då har en annan referensram. *"Då ser man saker på ett annat sätt man kan liksom fästa upp sina tankar och erfarenheter på utbildning, applicera den på ett annat sätt kanske och just på det här området så tror jag det hade varit jätte jätte bra"*.

Tre av informanterna talade om vikten av erfarna kollegor i dessa möten. Att det kan vara lämpligt att det finns minst en äldre erfaren kollega när de kommer för att möta dessa individer: *"Vi har varit med massor så är vi nog mer lämpade för det än yngre kollegor"*. En informant kände sig bra rustad för dessa möten och menar att det dels hänger på utbildning men mest på erfarenhet, att man som ny polis har tur om man paras ihop med en äldre kollega med mer erfarenhet (innan man har det själv) då erfarenheten är viktig för att kunna vara trygg i mötet. En annan nämnde att det är viktigt med en grund att stå på, en grund som kommer från utbildning, men att det är värdefullt att ha arbetat mycket med människor. Majoriteten av informanterna menade att vissa saker måste helt enkelt upplevas, de går inte att läsa sig till, att mötet inte är en skriven text utan det är på riktigt och det är viktigt att öva i verkligheten. *"Man kan ju aldrig lära sig i teorin på samma sätt som man lär sig i praktiken"*.

Synen på individer med psykisk ohälsa

Alla informanter pekade på hur olika det kan yttra sig bland olika individer, att symtomen är olika vilket bidrar till ett brett spann. Det kan handla om en individ som inte gör någonting och är väldigt tyst, kanske helt utslagen av depression eller liknande, till någon som är väldigt utåtagerande. En pekade på hur vissa *"Kan vara lite gapiga och skrikiga"* men förklarade vidare att det kan ligga i

diagnosens/symptomens natur. Det betyder inte att individer är aggressiv och kommer bruka våld men att vara på sin vakt är bra. De är sjuka människor och gör inget av ondo, han menade att de kanske ser polisen som en fiende och då är deras bemötande rationellt utifrån den verkligheten. En annan informant tycker dock också på att en polis måste vara på sin vakt: *“För det finns få saker som kan explodera så snabbt som en psykiskt sjuk person, han kan vända på en sekund”*.

Synen på psykisk ohälsa verkar inte skilja sig nämnvärt bland informanterna och flertalet lyfte hur hemskt det är för de drabbade och att vem som helst kan bli psykiskt sjuk, att det är tråkigt att de på grund av sitt psykiska tillstånd ibland råkar illa ut. En uttryckte det som att det är vanliga människor som haft otur att ha/få någon psykisk åkomma, och att detta berör starkt. *“Man lider med dom här människorna också, det kanske blir ett sånt lidande för dom, även om dom har många perioder som dom säkert mår jättebra”*. En annan menade att det finns alla varianter, att en individ kan ha delar av den diagnosen och delar av en annan men att gemensamt för nästan alla är att det är tragiskt att det blivit så. Vidare lyfte han hur det bär emot att bruka våld mot en psykisk sjuk person. Vid ett tillfälle beskrevs den psykiskt sjuke som *“Ett litet barn i en jättekropp”*, polisen och hans kollegor hade vid det tillfället råkat illa ut då de inte direkt tog fysiskt övertag när mannen ifråga var utåtagerande och aggressiv. Han säger bland annat att om det hade varit *“en kriminell”* hade de *“Packat ihop honom direkt”* men så hanterar de inte psykiskt sjuka individer: *“Att oskadliggöra honom direkt, det gör man inte, han är sjuk, han vet inte vad han gör”*. En informant berättade hur synen på psykiskt sjuka ändrats och att vissa saker polisen gjorde förr inte var så bra, ett exempel är hur man idag inte medvetet förstärker individens sjukdomsbild/verklighetsbild då detta inte gynna personen och utfallet av mötet. Han menade att man inte ska hålla med en individ om att exempelvis ett rum är fullt med ormar men att det är viktigt att förstå att det är deras verklighet och att det är jättehemskt. Vid diskussion kring hur samhället förändrats och med det även synen på psykisk ohälsa sa en informant: *“Jag vill nog påstå att det är viktigt att inse att andelen med psykisk ohälsa kommer att stiga radikalt tror vi”*.

Främjande aspekter i mötet

Tid

Merparten av informanterna uppgav att tid är en faktor som gynnar mötet med individer med psykisk problematik. Att ge mötet tid och inte stressa på situationen för att få den bästa utgången av mötet. En informant menade att det är viktigt att ta sig tid att lyssna när de möter en individ som vill prata. Det upplevs också finnas god förmåga att handskas med de individer som polisen möter i sitt arbete. Det är viktigt att ha förståelse för att individen man möter kan ha en annan verklighet för att kunna bemöta på bästa sätt. Däremot menade två av informanterna att det är viktigt att inte bekräfta eller förstärka sjukdomsbilden.

Empati och lugn

Vid handräkningsärenden upplevs det vara till stor hjälp att ha ett förstående och empatiskt förhållningssätt till den individ man möter. Det är viktigt att ha förståelse för att hemmiljön ofta är en trygg plats för individen att befinna sig i. En av informanterna förklarade att i fall som detta är det viktigt att polisen fungerar som en trygg enhet med empati vilket gynnar mötet. Det är viktigt att polisen står för tryggheten som försvinner när individen går från hemmiljön till att

följa med polisen. Alla informanter var överens om att ett lugnt och vänligt bemötande är positivt då individerna de möter ofta är rädda och stressade. En av informanterna menade att man kommer långt med ett lugnt och stilla bemötande. Han lyfte även att det har långsiktiga effekter då överlämnandet till exempelvis sjukvården underlättas då alla parter är lugna. En av de andra informanterna menade att ett lugnt och avslappnat förhållningssätt underlättar mötet på så sätt att det ger möjlighet till att ta ner situationen och distrahera individen om så skulle behövas. *“Försöka distrahera genom att prata om något helt annat om dom är uppjagade, då börjar du prata om, ‘titta vilken fin tavla du har’ eller ‘var är det för bok du läser’ ”.*

Uppmärksamhet

Merparten av informanterna lyfte aspekten av att vara beredd på att vad som helst kan hända. Det gynnar inte mötet att visa att man är beredd men för att undvika våldsamma situationer uppges det vara bra att ha i åtanke. Det handlar om att vara på sin vakt samt att läsa av situationen och miljön man befinner sig i. En av informanterna menade att de mycket sällan möter våld vid handräckningar men att det är viktigt att läsa av individen man möter. Han fortsätter med att förklara att det handlar om allmän människokännedom och taktiskt tänkande. Att i olika miljöer vara uppmärksam och exempelvis notera föremål som kan användas som vapen. Detta upplevs viktigt dels för att individen inte ska skada polisen men inte heller sig själv. En av informanterna menade att poliser har råkat illa ut i mötet med individer med psykisk problematik, därför är det viktigt att vara försiktig men också ha ett lugnt och avslappnat yttre.

Flexibilitet och tydlighet

En aspekt som kan försvåra mötet men som också är bra att ha i åtanke för att främja mötet är att alla individer är olika. Det handlar inte bara om en variation av psykiska sjukdomar, det är även viktigt att se individen bakom sjukdomen. En av informanterna berättade att möta individen med största möjliga respekt samt att vara flexibel i mötet är till stor nytta. Det är stor variation på hur de individer polisen möter agerar och reagerar på mötet. Vissa blir våldsamma och utåtagerande och då krävs ett bemötande medan ett annat bemötande kan tänkas vara nödvändigt i andra situationer. Dock menade en av informanterna att i många situationer kan det vara oklart varför den ena av poliserna får ett visst bemötande medan den andra får ett helt annat. Detta är ytterligare ett exempel på situation där flexibiliteten spelar in, här beskrivs en form av växelspel mellan poliserna. Fungerar den ena av dem bättre med just denna individen kan den andra ta ett steg tillbaka. En av informanterna berättade att det helt enkelt handlar om ett möte mellan två individer. *“Där får man väl bara vara sig själv och möta en annan människa, med bästa förmåga”.* Som nämndes ovan är ett lugnt och respektfullt bemötande något som upplevs som aspekter som främjar mötet. Det lyftes även att det är viktigt att i det lugna bemötandet vara tydlig med vad man har för arbetsuppgift. På ett lugnt sätt förklara vad det är som kommer hända utan att pressa situationen och börja prata om vad problemet egentligen är. En av informanterna menar att man kan komma långt med rak och tydlig kommunikation.

Fast hand

När polisen åker på handräckningsärenden är det en arbetsuppgift som ska utföras, det är därför viktigt att vara tydlig och ha en fast hand menade en av informanterna. Individen polisen möter har inte ett val huruvida hen vill följa med

eller inte, då gynnas mötet av tydlig och bestämd kommunikation. Två av informanterna berättade även att man tydligt märker när kommunikationen inte leder någon vart och man får ta en annan riktning. *“Vi har också en förmåga att kunna bedöma väldigt snabbt, att nej, det är inte lönt, då får vi ta den andra vägen, som vi försöker undvika”*. Dock menade en av informanterna att det är viktigt att bedöma situationen då det finns individer som triggas exempelvis av att polisen tar i dem. Han påpekade också att anledningen till detta ofta är att de är rädda och oroliga.

Utmaningar i arbetet/mötet

Tidspress

Informanterna lyfte en variation av utmaningar i arbetet samt i mötet mellan polis och individer med psykisk problematik. Att låta mötet ta tid är något som lyfts tidigare som en aspekt som kan gynna mötet och på samma sätt lyfts tidspressen som en aspekt som skulle kunna vara en utmaning i mötet. En av informanterna menade att det i vissa fall kan upplevas att yngre poliser är betydligt mer stressade men också att det i vissa fall inte finns den tid som krävs för ett tillfredsställande möte. Att försöka pressa tiden medför i många fall att individen de möter blir stressad vilket upplevs som något som kan försvåra mötet menar majoriteten av informanterna. Detta är några aspekter som kan leda till högre våldsfrekvens i mötet. Däremot tryckte samtliga informanter på att våld riktat mot polisen inte är något som hör till vanligheten: *“Vi råkar mycket sällan ut för våld riktat mot oss. Det händer någon gång att det blir ett motstånd till att följa med oss. Men det är mycket sällan som det blir våldsamt i hög grad”*.

Utåtagerande beteende

I de få fall där polisen möter våld upplevs detta som en utmaning, att handskas med en individ som dragit kniv och är stressad. I vissa fall har polisen vetskap om vem och hur individen är, möjligtvis har de träffats tidigare eller så finns information om individen att tillgå. Men det förekommer de handräckningar där polisen inte vet vad de möts av på andra sidan dörren. Det kan handla om en individ som dels är farlig för polisen men också för sig själv. Däremot menade alla att våldsanvändning från polisens sida sällan förekommer vid denna typen av möte. Det förekommer att handfångsel används och även pepparspray i samband med att individen exempelvis dragit kniv men merparten av denna typen av möte går lugnt till.

Att stressa och vara pådrivande upplevs även det som aspekter som kan försvåra eller vara en utmaning i mötet. Att ta hänsyn till att individen man möter kan vara på en sämre plats rent mentalt och att det då kan vara en utmaning att inte pressa individen. Vidare lyfte en informant att en förklaring till att individer med psykisk ohälsa blir beskjutna av polisen är att polisen kommer in i mötet med en oerhörd anspänning. Många av de individer som polisen möter i sitt arbete har en problematik med den mentala hälsan, sjukdomsbilden varierar från individ till individ vilket kan vara problematiskt i mötet. Att möta en individ som är psykotisk, som har tappat kontakten med verkligheten upplevs som en utmaning. En av informanterna menade att det är viktigt att förstå att de har en annan verklighet och att de kan bli våldsamma. En annan utmaning kan vara individer som är utåtagerande som sparkar och spottar. En av informanterna menade att det i vissa fall krävs fysisk användning från polisens sida i denna typen av möten för att de ska kunna genomföra sin arbetsuppgift. Dock trycker en annan informant på

att det ofta tar emot att bara ta tag i individen och ta med hen då det handlar om en psykiskt sjuk människa. Vidare lyfter han att detta även upplevs som en utmaning när det kommer till ärenden med äldre individer eller kvinnor. Dessa möten försvåras av att polisen i fråga inte vill bruka våld ens när det är nödvändigt: *“Det tar ju jävligt mycket emot att bara bocka ihop och köra iväg”*.

Som nämnt tidigare varierar sjukdomsbilden hos de individer som polisen möter i sitt arbete. En av informanterna menade att det inte finns någon direkt arbetsordning kring hur man ska agera i mötet. *“Det finns ingen patentrösning på hur man ska göra med den typen av sjukdom eller en annan typ av sjukdom”*. Alla individer polisen möter skiljer sig på samma sätt som sjukdomsbilden varierar mellan individer.

Från individ till individ

Majoriteten av informanterna lyfte även att det ofta handlar om en blandning av olika diagnoser och problematik vilket gör det svårt att veta vilket som är det bästa bemötandet. En av informanterna menade att bemötandet skiftar från individ till individ, att det dels beror på hur individen man möter är men även hur han som polis känner sig. Han förklarade att dagsformen spelar in, att man vissa dagar möjligtvis är mer tankspridd eller trött vilket kan kännas som en utmaning. Då poliser är olika som personer är variationen stor i hur de bemöter individer, de kan vara mer eller mindre bra på att bemöta just individer med psykisk ohälsa. Vissa får sällan våldsamt motstånd medans det för andra förekommer allt som oftast. En av informanterna lyfte även att möta individer med psykiska problem är på gott och ont. Det kan vara påfrestande att se individer som mår dåligt och far illa samtidigt som han lyfter att det är viktigt då det genererar erfarenhet. En av de andra informanterna var inne på samma ämne och menade att många gånger blir man väldigt tagen av situationen. Det finns en medvetenhet om att individen i fråga är sjuk och att man som polis är där för att utföra en arbetsuppgift. Ändå upplevs det som en utmaning att i vissa situationer inte bli tagen av mötet. Speciellt då det finns anhöriga med i bilden som blir lidande.

DISKUSSION

Diskussionen som följer rör studiens metod och det resultat som genererats. Inledningsvis diskuteras genomförandet av studien och hur det kan ha påverkat resultatet som framkommit. Vidare belyses olika resonemang utifrån det som lyfts under avsnitten: *Tidigare forskning* och *Bakgrund*. Resultaten diskuteras i förhållande till de tre frågeställningar som studien har för avsikt att besvara. Avslutningsvis lyfts rekommendationer och utgångspunkter för framtida forskning.

Metoddiskussion

Då intervjuerna utfördes av två studenter separat kan detta ha möjliggjort utrymme för skillnader i följdfrågorna vilket skulle kunna ha påverkat resultatet. Det hade också kunnat medföra att intervjuerna gått i olika riktningar. Detta har tagits i beaktning och motverkats genom att noga diskutera intervjuguiden innan genomförandet av intervjuerna samt eventuella följdfrågor. Då ostrukturerade intervjuer mer kan likna ett samtal än en intervju uppfattas det av informanter ofta som mer avslappnat. Det skulle kunna vara att föredra att använda sig av

ostrukturerade intervjuer då ämnet som undersöks kan uppfattas som känsligt för informanterna. Känslan av ett samtal har därför eftersträvats av studenterna med hjälp av följdfrågor till intervjuguiden. Semistrukturerade intervjuer anses dock vara den mest lämpade intervjuformen då det ska finnas möjlighet att jämföra fallen med varandra.

När det kommer till generaliserbarhet bör frågan ställas om resultatet hade sett annorlunda ut om andra poliser intervjuats. Användandet av generalisering i kvalitativa studier handlar om att finna en balans när det kommer till att generalisera stort över populationsbegränsad data och att alldeles för defensivt mena att en fallstudie i en specifik miljö endast kan säga något om den miljön. Det går att hävda betydelsen av den aktuella intervjustudien då resultaten ställs mot lämplig teoribildning och annan forskning som gjorts i liknande kontext. Studien är trots ett begränsat urval relevant då materialet väcker nya frågor och diskussioner inom fältet.

I den aktuella studien har ett icke-sannolikhetsurval används, nämligen ett målinriktat bekvämlighetsurval. Det kan diskuteras huruvida urvalet är representativt för den undersökta gruppen. Då syftet med studien inte är att generalisera resultaten utan att belysa uppfattningar om ett visst fenomen anses inte detta vara något hinder. Dock bör de lyftas att majoriteten av informanterna arbetat ihop under flera år och detta kan ha resulterat i liknande upplevelser och attityder kopplat till det aktuella fenomenet. Ett större antal individer hade därför varit önskvärt att ha med i studien då ett bredare spektrum av attityder kunnat belysas om exempelvis kvinnliga poliser, yngre poliser eller poliser med annan erfarenhet inom yrket intervjuats. Urvalet kan även diskuteras i förhållande till trovärdigheten i studien, det kan vara så att de som deltagit i den aktuella studien inte representerar den norm eller kultur som är dominerande inom polisen. De som deltar i en forskningsstudie är generellt ofta trygga i sig själva och nyfikna, så uppfattades även informanterna här. Tas detta i beaktning är det fortfarande värdefullt att få just denna gruppens attityder då de är utåtriktade och en del av en innovativ kraft som Karp & Stenmark (2011) beskriver det.

Det har under hela analysens gång tagits i beaktning att lägga våra egna tolkningar åt sidan och eftersträvat att återge informanternas upplevelse på ett korrekt sätt. Inledningsvis arbetade de två studenterna var för sig för att senare arbeta tillsammans med de olika delarna i materialet. Ett flexibelt arbetssätt har alltså använts under hela analysen samt resultatredovisningen vilket stärker analysen på så sätt att olika synvinklar möjliggörs i materialet. Resultatet av kodningen visade sig vara mycket likt hos de båda studenterna vilket skulle kunna vara ett tecken på att förförståelsen påverkat. Detta kan ha att göra med att studenterna varit väl inlästa på ämnet i form av tidigare forskning och behöver inte betyda att studiens resultat påverkats negativt. Istället möjliggjordes identifiering av relevanta teman som sedan kan ställas mot och jämföras med forskning från andra länder. Resultatet diskuteras nedan där intervjuerna sammankopplas och konceptualiseras för att skapa en fördjupad förståelse.

Resultatdiskussion

Frågeställning 1

Hur upplever poliser i södra Sverige sin förmåga att bemöta och hantera individer med psykisk problematik/misstänt psykisk problematik?

Det lyfts under bakgrundsavsnittet att allmänhetens förtroende för polisen är viktigt för att de ska kunna fullfölja sin uppgift på ett adekvat sätt. Men en informant lyfter sin upplevelse av att inte kunna leverera när det kommer till samhällets förväntningar på polisen. Man kan ställa sig undrande till hur poliser som har en känsla av att inte vara tillräckliga i samhällets ögon påverkas i sin yrkesroll. Vad denna upplevelse beror på kan enligt informanten förklaras med att många poliser utför uppgifter som inte anses vara av polisiär karaktär och även att de är underbemannade. Det kan dock också diskuteras om det handlar om att polisens uppdrag kan upplevas motsägelsefullt. Å ena sidan ska polisen, ur en repressiv aspekt, upprätthålla lag och ordning vilket lyfts av majoriteten av informanterna. Samtidigt förväntas polisen även vara en service och trygghet för allmänheten vilket av polislagen lyfts som polisens övergripande uppdrag (Polislagen 1984:387). Bilden av polisens uppdrag har förändrats i takt med samhället och kraven på ett mer långsiktigt polisarbete har ökat. Bergman (2016) menar att uppdraget gått från reaktivt till proaktivt under de senaste trettio åren.

Det kan knappast ses som något nytt att polisen har ett utmanande yrke där de snabbt ska finna lösningar i mångfacetterade arbetsuppgifter. Detta ställer höga krav på den enskilde polisen och något som möjliggör detta arbete är bland annat det juridiska handlingsutrymme som finns. Det bör dock föras etiska diskussioner kopplat till våldsmonopolet och hur polisen ska öka tryggheten bland medborgare då dessa kan ses som motpoler. Flera av informanterna talar i termer om att ta hand om personer som fallit utanför och att yrket handlar mycket om att möta utsatta människor med psykisk ohälsa. Men det är just våldsmonopolet som gör att polisen behöver finnas med i många situationer där möjligtvis vårdpersonal skulle kunna vara lämpliga aktörer. Informanterna betonar speciellt hur de i exempelvis handräckningsärenden i största möjliga mån försöker undvika att använda våld mot individen och att det i 99 fall av 100 lyckas förmå individen att följa med utan fysiskt ingripande. Det kan diskuteras varför inte andra aktörer som vården och psykiatrin skulle kunna genomföra dessa transporter om det faktiskt inte förekommer våld i den stora majoriteten av fallen. Detta kan ses som en indikation att det handlar om bemötande och motivation att förmå individen att följa med frivilligt och därför borde annan aktör kunna hantera dessa uppdrag. Dock blir det självklart att polisens närvaro är befogad så fort en individ exempelvis inte vill öppna dörren och ens påbörja samtal, där kommer polislagen in då ambulanspersonal endast får gå in vid nödlägen. Frågan om varför det inte talas om att utöka andra aktörers befogenheter i dessa ärenden kan lyftas. Ett handräckningsärende av en individ med psykiska problem skulle möjligtvis upplevas som mindre traumatiserande om vårdpersonal mötte individen istället för poliser. Detta då vårdpersonal enligt flera informanter anses vara mer lämpliga på grund av annan utbildning. Skulle andra aktörer få samma juridiska handlingsutrymme som polisen, hade det möjligtvis uppfattats lika traumatiserande för individen även om det är exempelvis vårdpersonal som tränger sig in i deras hem.

Huruvida det anses vara polisens ansvarsområde att bemöta individer med psykiska problem i vissa komplexa situationer verkar det finnas delade meningar

om. Tidigare forskning lyfter hur poliser från andra länder anser att det är ett ärende för den psykiatriska vården (McLean & Marshall 2010), men flera av informanterna i den aktuella studien ser det som en självklar del i polisyrket. Att svensk polis kan ses som mer öppen för att möta dessa individer kan ha att göra med hur det svenska samhället förändrats och hur ämnet psykisk ohälsa diskuteras. Flera av informanterna talar om att psykisk ohälsa kan drabba vem som helst och med bakgrund av den statistik Levander (2016) lyfter på hur många som faktiskt någon gång under livet kan sägas lida av en eller flera psykiatriska tillstånd/sjukdomar handlar det troligtvis om hur man ser på individer med psykisk ohälsa. Att det skulle kunna vara en bekant, en familjemedlem eller en själv som drabbas. Dock spelar det också in hur massmedia rapporterar kring individer med psykisk ohälsa då de kan ses som en viktig bärare av information där kunskap inhämtas av allmänheten (Socialstyrelsen 2012). Det ges ofta en vinklad och onyanserad bild av individer med psykisk problematik då det rapporteras om "vansinnesdåd" och detta kan ge en felaktig och överdriven uppfattning om olika individers "farlighet" (a.a.).

En aspekt som lyfts av flera informanter är insikten om att fler involverade behövs i arbetet med individer med psykisk ohälsa. Därför upplevs det även frustrerande när polisen känner att andra myndigheter och aktörer skjuter ifrån sig ansvar. Denna frustration kan nog delvis förklaras med att polisens roll och uppgift faktiskt är begränsad och centrerad kring det initierande mötet för att motivera individen till att ta emot hjälp av vården. En informant pekar på hur polisens uppgift inte är att förändra sjukdomsbilden hos individen utan transportera och överlämna hen till någon som har den uppgiften. Tidigare forskning bekräftar även att poliser i andra länder upplever frustration och ser det som en utmaning kopplat till att de inte känner att de får tillräckligt stöd från den psykiatriska vården. Poliser känner enligt tidigare forskning och den aktuella studien stor empati för individen de möter och därför kan sannolikt känslan av otillräcklighet bli påfrestande då de ofta möter samma individ dagen efter ett handräckningsärende i samma (dåliga) skick som dagen innan.

Frågeställning 2

Hur ser poliser i södra Sverige på sin kompetens de genererat genom utbildning kontra erfarenhet?

Den socialisationsprocess som formar polisen lämnar enligt tidigare forskning den enskilda polisen att klara sig själv och hens kompetens tas inte tillvara av de mer erfarna kollegorna. Ställs detta mot vad den aktuella studien indikerar blir bilden inte lika lätt att tyda. En informant med lång erfarenhet av polisyrket lyfter bland annat hur han under CIT-utbildningen särskilt uppskattade diskussioner med yngre kollegor vilket talar för att han faktiskt värdesätter deras perspektiv och kompetens. Dock lyfter tre andra hur de känner sig mer lämpade än yngre kollegor när det kommer till handräckningsärenden, detta kan tolkas som att de värderar sin erfarenhet av yrket högre än den kompetens som genererats ur den utbildning de nya poliserna nyligen genomgått. En informant som lyfter hur han numera känner sig bra rustad i möten menar att det dels grundar sig på den utbildning han fick på polishögskolan men främst handlar det om de erfarenheter han nu har. Vidare talar han om hur man som ny polis har tur om man paras ihop med en äldre kollega med erfarenhet vilket tyder på att han haft en bra upplevelse av det då han menar att detta skapade trygghet. Det går inte heller i linje med resultatet av tidigare forskning där nya poliser upplevde att de lämnades "åt sitt öde" utan relevant stöd.

Att informanterna i den aktuella studien trycker på hur de främst lutar sig på sin erfarenhet när det värderar sin kompetens och förmåga att bemöta individer med psykiska problem är föga förvånande. Forskning från andra länder bekräftar att den vanligaste källan till kunskap är just arbetserfarenhet men likt några av informanternas utsagor lyfts även erfarenheter av psykisk ohälsa i privatlivet. En informant menar att hans "erfarenhetsbank" är ovärderlig i mötet. En intressant aspekt kring detta är just att personliga erfarenheter av psykiska problem för den enskilda polisen enligt forskning är associerat med större hjälpinsatser för individer med psykiska problem. Diskussion kan föras om att identifiera vilka aspekter det är i den erfarenheten och kunskapen som är viktig och om detta är möjligt att implementera genom utbildningsinsatser. Frågan kan ställas om en polis måste ha livserfarenhet och lång yrkeserfarenhet för att på ett adekvat sätt kunna möta dessa individer eller om utbildning kan skapa samma upplevda förmåga.

Hur informanterna förvärvar kunskap kring dessa möten speglar forskningsresultat från andra länder men majoriteten av informanterna uttrycker ändå vikten av en utbildningsgrund att stå på och att man aldrig kan få för mycket utbildning. Ändå lär man sig bäst genom "Trial and Errors". Att lära sig vad som fungerar bäst genom att pröva sig fram kan möjligtvis uppfattas som olämpligt för en yrkeskår som polisen men samtidigt är det en vedertagen inlärningsprocess som troligen används inom många yrken. Informanterna som menar att det inte finns *en* patentlösning som funkar för alla individer (i alla möten) har troligtvis flera välgrundade lösningar de testat mellan. Det är troligtvis inte slumpen som avgör vilket beteende eller sätt de testat. Man kan tänka sig att vare sig det handlar om socionomer eller läkare så grundar sig troligtvis inlärningsprocessen delvis på instrumentell inläring, mer specifikt *Trial and Error*. Teorin grundar sig mer på att det är ett slumpmässigt beteenden där man efterhand eliminerar de lösningar som inte leder till framgång. Men när informanterna talar i dessa termer tolkas det mer som att de grundar sina val av lösningar baserat på deras erfarenheter och kunskaper i ämnet. När informanterna talar om hur man blir duktig på att möta människor framgår det gång på gång att de inte anser att man kan lära sig vissa saker i teorin utan det är i praktiken (genom erfarenheter) som den riktiga kompetensen byggs upp. Här framgår det att polisutbildningen behöver modifieras för att minska den klyfta som finns mellan teori och praktik, utbildning och polisyrket eller så handlar det om ett glapp mellan kunskapssyn och lärandesyn inom polisen. Den rådande kultur inom polisutbildningen som möjligen grundar sig mer på en se-och-lär-pedagogik behöver diskuteras då forskningen menar att utbildningen på skolan kräver direktkontakt med yrkespraktiken (Campbell 2009; Tyler & McKenzie 2011; Bergman 2016). Detta kan handla om att fler av de som utbildar har en direkt koppling till praktiken eller att en kombination av teori och praktik är nödvändigt tidigare under utbildningen. Att de som utbildar har erfarenhet av polisyrket är nödvändigt för att skapa legitimitet bekräftas av tidigare forskning (Bergman 2016). Detta bekräftas någorlunda av informanterna i den aktuella studien då de menar att utbildning under tiden man arbetar är bra då tankar och erfarenheter av yrket kan fästas på utbildningen. Att de praktiska momenten i utbildningen är av vikt bekräftas även av Säljö (2011) som menar att kunskapen utvecklas i samspel mellan människor som gemensamt försöker hantera situationer. Det bekräftas även i annan forskning där det framgår att många av de kunskaper som krävs av just poliser för att de ska

kunna läsa snabbt uppkomna situationer kräver en kontakt med yrkespraktiken vid inlärningsprocessen (Bergman 2016).

Förutom att det bland informanterna i den aktuella studien läggs stor vikt vid en grundläggande kompetens kring psykiatriska diagnoser och mötet med dessa individer så läggs mest fokus på just erfarenheter av möten med människor, både privat och i yrket. En informant uttrycker det som att polisyrket i grunden handlar om just det, att möta människor. Hur en polis upplever sin förmåga att möta individer med psykiska problem och hur hen utvecklar sin kompetens kan delvis hjälpas av brukarperspektiv. Informanter i den aktuella studien belyste specifikt hur värdefullt det var att få inblick i upplevelsen från de individer som mött polisen i exempelvis handräkningsärenden. Detta kan möjligtvis tillsammans med utbildning skapa mer positiva attityder till individer med psykisk ohälsa. Detta bekräftas bland annat genom utvärderingen av en utbildningsinsats för blivande poliser vid Umeås Universitet (Region Västerbotten 2013). Utbildningsmomentet grundade sig framförallt i att de blivande poliserna fick möta individer som hade egna erfarenheter av psykisk ohälsa och tidigare kontakter med polisen. Insatserna gav de polisstudenter som deltagit en betydligt mer positiv attityd till individer med psykisk ohälsa än de som inte deltagit i utbildningen (a.a.). Forskning visar att positiva attityder och mer kunskap kring psykisk problematik minskar risken för diskriminering och stigmatisering av en redan utsatt grupp (Socialstyrelsen 2012).

Frågeställning 3

Vilken bild av individer med psykisk problematik har poliser i södra Sverige?

Synen på individer med psykisk ohälsa är något som både kan främja mötet men också påverka det negativt. Enligt informanterna i den aktuella studien kan det uppstå farliga situationer om polisen har en negativ bild av de individer de möter. En av informanterna beskriver en individ vid ett handräkningsärende som ett litet barn i en jättekropp. Mannen i fråga var utåtagerande och aggressiv vid det angivna tillfället och polisen och hans kollega råkade illa ut då det inte direkt tog fysiskt övertag. Det kan diskuteras huruvida situationen hade sett annorlunda ut om poliserna hade haft en annan syn. Informanten fortsätter med beskrivningen att om individen inte varit psykiskt sjuk och "kanske istället kriminell" hade situationen hanterats på ett annat sätt. Det handlar om att informanterna inte vill behandla psykiskt sjuka individer hur som helst då de har en bild av att de är sjuka människor som inte kan rå för sitt agerande. Bilden och attityden som beskrivs av informanterna i den aktuella studien ses möjligtvis inte som direkt negativ men som uttryckts kan den likväl få ett negativt utfall för både polisen och individen då informanten beskriver hur de undvek att ingripa fysiskt i ett tidigt skede. En av informanterna menar vidare att det är tragiskt att se individer som lider av psykiska sjukdomar och att det tar emot att bruka våld mot dem. Även om detta är fallet bör det läggas stor vikt vid att garantera säkerheten för båda parter. Tidigare i uppsatsen lyfts hur polisens bild och attityd gentemot individer med psykisk ohälsa förbättrades efter utbildningsinsatser. Det handlar inte nödvändigtvis om att informanternas attityder brister i detta anseendet men med mer kompetens kring specifika diagnoser kan det möjligtvis underlätta mötet och minska risken för våld.

Enligt teorin om attityder kan en polis agera mer utifrån sin positiva attityd kring, i detta fallet individer med psykisk ohälsa, om tillräcklig kunskap finns om denna grupp (attitydobjektet). Det handlar alltså om en kombination av att ha en positiv

bild av individer med psykisk ohälsa samtidigt som denna attityd måste vara tillgänglig genom att det finns kunskap där. Först då kan mötet bli mer gynnsamt och mindre riskfyllt för båda parterna. Som nämnts pekar tidigare forskning på att som polis inte kunna identifiera sjukdomar eller symtom hos en individ kan leda till svårigheter kring hur man ska agera i mötet. Dock lyfter informanter i den aktuella studien en uppfattning av att inte ens psykiatrin och vården i vissa fall kan identifiera rätt diagnoser. De menar därför att denna typen av kunskap inte skulle hjälpa dem nämnvärt i mötet då det ibland inte finns tydliga signaler om vilket diagnos det handlar om. Kunskapen om attitydobjektet skulle här kunna handla om andra aspekter och inte enbart den kliniska psykiatriska bilden, kanske bör fokus läggas på kunskaper i bemötande, exempelvis lågaffektivt bemötande. Trots att informanterna vidare lyfter att det är individuellt hur symtom yttrar sig hos olika individer är detta en viktig aspekt för att kunna bedöma hur vilket agerande som är lämpligt i den aktuella situationen. Detta är även något som bekräftas av Levander (2017) som lyfter hur viktigt det är för polisen att ha kunskap om olika psykiska sjukdomar och besvär för att kunna bedöma och bemöta den enskilda individen. Enligt teorin om attityder handlar det alltså om att en positiv attityd till något eller någon inte räcker för ett bra utfall, tillgängligheten till attityden och att kunna agera utifrån den styrs av att det finns relevant kunskap om objektet för attityden.

Informanterna i den aktuella studien lyfter att det kan läggas en bra grund för mötet om de inte går in med full anspänning och med ett uppstressat tillstånd över vad de kommer möta. Enligt forskning från USA uppfattar majoriteten av de tillfrågade inte individer med psykisk ohälsa som farliga, samt de inte går in i mötet med den inställningen. Dock uttryckte hela 43 % motsatsen (Ruiz & Miller 2004). Uppfattningen hos informanterna i den aktuella studien är likt tidigare forskning tvetydig. Informanterna uttrycker å ena sidan hur de sällan stöter på våld (riktat mot polisen) och indikerar på så sätt att de inte har en bild av individerna som överdrivet våldsamma eller farliga. Å andra sidan talar de om dessa individer som "tickande bomber" som kan explodera när som helst. Att de sällan möter våld kan möjligtvis förklaras med hur de ser på bemötandet. Det är enligt informanterna viktigt att vara lugn samt visa respekt i mötet, detta kan därmed resultera i att överlämnandet till vården blir lugnt och odramatiskt. Möjligtvis kan ett bra och lugnt möte med polisen ge långtgående effekter för individen då denne sannolikt är mer mottaglig för vård och stöd efter exempelvis en handräckning. Forskning visar att polisen ofta är medvetna om vad ingripandet från deras sida kan ha för konsekvenser för individen, exempelvis att individen kan bli traumatiserad av mötet (McLean & Marshall 2010). Liknande resultat hittades i den aktuella studien där informanter pekar på försök att minimera ett eventuellt trauma genom ett lugnt och tryggt bemötande.

Utgångspunkter för framtida forskning

Det har visat sig att det finns många sidor av det fenomen som undersökts i den aktuella studien. Utifrån det den aktuella studien har belyst skulle det vara av värde att med en kvantitativ ansats generera generaliserbar data som kan ge en bredare bild av den svenska polisens möte med individer med psykisk ohälsa. Den aktuella studien har även ett begränsat urval, framtida forskning bör ta hänsyn till detta genom att använda ett heterogent urval relaterat till bland annat etnisk bakgrund samt kön. På så sätt kan en ännu mer nyanserad bild av det undersökta fenomenet presenteras. Resultatet av den aktuella studien pekar på att förvärvad kunskap genom yrkeserfarenhet värderas högt. Även brukarperspektivet anses

viktigt för att utveckla förmågan att bemöta individer med psykisk ohälsa. Framtida forskning bör därför fokusera på aspekter av denna art för att undersöka huruvida det är en uppfattning som delas av majoriteten av poliser i Sverige.

SLUTSATSER

Syftet med denna studie har varit att med en kvalitativ ansats belysa polisers upplevelser i arbetet, särskild fokus har riktats mot hur de upplever arbetet och mötet med individer med psykisk ohälsa.

Det kan konstateras att de poliser som intervjuats i den aktuella studien ser positivt på sin förmåga att bemöta och hantera individer med psykisk ohälsa. De upplever att erfarenhet de fått genom yrket och privat har skapat en bra förståelse för hur man bör bemöta människor i olika typer av krissituationer. De hanterar ofta individer med psykisk problematik, särskilt när det kommer till handräckningsärenden. Till skillnad från vad tidigare forskning antytt anser informanterna att detta är en del av polisens uppgift, att möta individer med psykisk ohälsa. De som upplevs prövande i dessa möten relateras dels till att polisen i sin roll endast ska förmå individer att följa med för att hen sedan ska kunna få hjälp och vård av annan aktör i samhället. Kopplat till detta uttrycks frustration när polisen upplever att individen inte får de stöd hen behöver. Det lyfts även att trots vårdpersonal, med sin utbildning, kunde anses vara mer lämpade för att möta dessa individer behövs polisen där på grund av det juridiska handlingsutrymme som polisen har.

Informanterna uttrycker vikten av erfarenhet för att på ett adekvat sätt kunna bemöta individer med psykisk ohälsa. Att ha en teoretisk grund att stå på lyfts som viktigt men att det är erfarenheten som skapat en trygghet i rollen som polis framgår tydligt. De utbildningsinsatser de fått för att förstärka kompetensen kring bemötandet av individer med psykisk ohälsa beskrivs som givande. Specifikt pekar de på de ytterst värdefulla utbytet de fått av individer som har erfarenhet av dels psykisk ohälsa men också möten med poliser vid handräckningsärenden. Under CIT-utbildningen belystes brukarperspektivet och diskussioner med andra kollegor om deras erfarenheter som viktiga inslag. Mindre fokus läggs på de kliniska kunskaper om hur olika psykiska diagnoser och symptom manifesterar sig hos individer då detta anses vara högst individuellt. Informanterna anser därmed inte att de med enbart mer klinisk kunskap skulle hjälpas i dessa möten då vissa saker måste upplevas, rutin beskrivs som den bästa läromästaren. Detta indikerar på ett glapp mellan teori och praktik, närmare bestämt mellan kunskapssyn och lärandesyn inom polisen. För att inläring ska ske på bästa sätt krävs en direkt koppling mellan teori och praktik, vilket delvis bekräftas av informanterna som menar att utbildning under tiden man arbetar är lämpligt då teori kan hängas upp på de erfarenheter man får i praktiken. Även forskning indikerar detta då det konstateras att utbildare bör ha erfarenhet av polisyrket för att utbildningen ska uppfattas som legitim.

Slutligen kan det konstateras att studien trots sina begränsningar relaterat till metod och urval är högst relevant då den pekar på upplevelser och attityder bland poliser som är viktiga. Vad poliser faktiskt anser viktigt för att kunna utveckla sin förmåga att bemöta individer med psykisk ohälsa bättre är en fråga som bör ställas

innan utbildningsåtgärder implementeras. Detta för att poliser ska uppfatta insatserna som legitima och kunna ta till sig ny kunskap på bästa sätt.

REFERENSER

- Abbot A, (1988) *The System of Professions: An Essay on the Division of Expert Labor*. Chicago, The University of Chicago Press.
- Alvesson M, (2011) *Intervjuer - genomförande, tolkning och reflexivitet*. Malmö, Liber AB.
- American Psychiatric Association, (2013) *MINI-D 5 - Diagnostiska kriterier enligt DSM-5*. Stockholm, Pilgrim press.
- Andersson Höglund I, Hedman Ahlström B, (2000) *Psykiatri*. Stockholm, Bonnier utbildning.
- Backman J, (2014) *Rapporter och uppsatser*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Bergman B, (2016) *Poliser som utbildar poliser. - Reflexivitet, meningsskapande och professionell utveckling*. (Doktorsavhandling), Umeå Universitet.
- Bergström G, Boréus K, (2005) *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Bryman A, (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm, Liber AB.
- Campbell M, (2009) Learning in early-career police: Coming into the workplace. *Asia-Pacific Journal of Cooperative Education*, 10, 19–28.
- Creswell J W, (2014) *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. U.S, Sage publications.
- Ellis H A, (2014) Effects of a Crisis Intervention Team (CIT) Training Program Upon Police Officers Before and After Crisis Intervention Team Training. *Archives of Psychiatric Nursing*, 28, 10–16.
- Fielding N, (1988) *Joining forces: Police training, socialization, and occupational competence*. London, Routledge.
- Godfredson J W, Thomas S DM, Ogloff J RP, Luebbbers S, (2011) Police perceptions of their encounters with individuals experiencing mental illness: A Victorian survey. *Australian & New Zealand Journal of Criminology*, 44, 180–195.
- Hedlund E, (2004) *Yrkesofficersutbildning, yrkeskunnande och legitimitet: En studie av yrkesofficersprogrammet i spänningsfältet mellan förändring och tradition*. (Doktorsavhandling), Lärarhögskolan i Stockholm.
- Helkama K, Liebkind K, Myllyniemi R, (2000) *Socialpsykologi - en introduktion*. Stockholm, Liber.
- Grönwall L, Holgersson L, (2006) *Psykiatrin, tvånget och lagen*. Stockholm, Nordstedts Juridik AB.

- Holt N, Bremner A, Sutherland E, Vliek M, Passer M W, Smith R E, (2015) *Psychology: The Science of Mind and Behaviour*. Berkshire, McGraw-Hill Education.
- Ivert A K, Mellgren C, (2014) *Student, forskning och etik*. I: Mellgren C, Tiby E, (Red) *Kriminologi en studiehandbok* (1:1). Lund, Studentlitteratur AB.
- Johnsson E, Laanemets L, Svensson K, (2000) *Inledning*. I: Johnsson E, Laanemets L, Svensson K, (Red) *Narkotikamissbruk – Debatt, behandling och begrepp*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Kakko J, (2011) *Heroinberoende*. Stockholm, Liber AB.
- Karlsson L, (2017) *Psykologins grunder*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Karp S, Stenmark H, (2011) Learning to be a police officer. Tradition and change in the training and professional lives of police officers. *Police Practice & Research*, 12, 4–15.
- Larsson S, (2009) A pluralist view of generalization in qualitative research. *International journal of research & method in education*, 32, 25–38.
- Lauritz L E, (2009) *Spirande polisidentiteter: En studie av polisstudenters och nya polisers professionella identitet*. (Doktorsavhandling), Umeå universitet.
- Levander S, (2017) *Fem typer av psykiska störningar som poliser och andra inom rättsväsendet ofta möter - kunskapsbaserade råd om bedömning och bemötande*. FOU rapport 2017:2, Malmö, Holmbergs.
- Levander S, Adler H, Gefvert O, Tuninger E (2009) *Psykiatri - En orienterande översikt*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Lundgren M, (2013) *Psykologi - Vetenskap eller galenskap?* Lund, Studentlitteratur AB.
- Malterud K, (2009) *Kvalitativa metoder i medicinsk forskning*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Malmö universitet, (2018) *polisprogrammet*. ><https://edu.mah.se>< HTML (2018-05-25)
- Martin T, Thomas S, (2015) Police officers' views of their encounters with people with personality disorder. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 22, 125–132.
- May T, (1997) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund, Studentlitteratur AB.
- McLean N, Marshall L A, (2010) A front line police perspective of mental health issues and services. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 20, 62–71.
- Ogloff J RP, Thomas S DM, Luebbers S, Baksheev G, Elliott I, Godfredson J, Kesic D, Short T, Martin T, Warren L, Clough J, Mullen P E, Wilkins C,

- Dickinson A, Sargent L, Perez E, Ballek D, Moore E, (2012) Policing Services With Mentally Ill People: Developing Greater Understanding and Best Practice. *Australian Psychologist*, 40, 57–68.
- Patel R, Davidsson B, (2003) *Forsningsmetodikens grunder, att planera genomföra och rapportera en undersökning*. Lund, Studentlitteratur AB.
- Polisen, (2015) *Polisen roll när bosättning utryms*. ><http://Polisen.se>< HTML (2018-04-18)
- Polisförbundet, (2009) *Har Polisen rätt förutsättningar att bemöta psykiskt sjuka? - en undersökning bland 2024 poliser*. Rapport, Polisförbundet.
- Polishögskolan, (1996) *Rapport från Utvecklingsgruppen vid Polishögskolan Del 1 juni 1996: Förändrad polisutbildning för förändrad polisroll*.
- Polishögskolan, (2002) *Utbildningsplan Polisprogrammet 80 poäng*. (PHS- 761-3859/02)
- Polislagen, 1984:387.
- Prop. 1983/84:111 – Med förslag till polislag m.m.
- Regeringen, (2017) *Uppdrag till Polismyndigheten att stärka kompetensen för att bemöta personer med psykisk ohälsa* ><https://www.regeringen.se>< PDF (2018-04-01)
- Region Västerbotten, (2013) *Utbildning ger poliser positivare attityd till personer med psykisk ohälsa*. ><https://regionvasterbotten.se>< HTML (2018-05-10)
- Ritter C, Teller L.S J, Munetz M R, Bonfire N, (2010) Effects and Long-Term Changes in Perceptions of Mental Illness and Community Preparedness. *Journal of Police Crisis Negotiations*, 10, 133–152.
- Ruiz J, Miller C, (2004) An exploratory study of Pennsylvania police officers' perceptions of dangerousness and their ability to manage persons with mental illness. *Police quarterly*, 7, 359–371.
- Stenmark H, (2005) *Polisens organisationskultur: En explorativ studie*. (Doktorsavhandling), Umeå universitet.
- Socialstyrelsen, (2012) *Att nå personer med psykisk ohälsa – Uppsökande och informerande verksamhet*. ><http://www.socialstyrelsen.se>< HTML (2018-05-01)
- Socialstyrelsen, (2017) *Kraftig ökning av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna*. ><http://www.socialstyrelsen.se>< HTML (2018-05-01)
- SOU 2016:39, *Polis i framtiden - polisutbildningen som högskoleutbildning*. Stockholm, Elanders.
- Säljö R, (2011) *Lärande i praktiken - ett sociokulturellt perspektiv*. Lund, Studentlitteratur AB.

Tyler M A, McKenzie W E, (2011) Mentoring first year police constables: police mentors' perspectives. *Journal of Workplace Learning*, 23, 518–530.

Vetenskapsrådet, (2017) *God forskningssed*. Stockholm, Vetenskapsrådet

Wells W, Schafer J A, (2006) Officer perceptions of police responses to persons with mental illness. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 29, 578–601.

Widerberg K, (2002) *Kvalitativ forskning i praktiken*. Lund, Studentlitteratur AB.

BILAGA

Bilaga 1

Informationsbrev

Förfrågan om att delta i en studie om polisens möte med individer med psykisk ohälsa

Syftet med studien är att belysa hur poliser upplever sin förmåga att bemöta och hantera individer med psykisk problematik/misstänkt psykisk problematik.

Examensarbetet är en del av utbildningen för en kandidatexamen i kriminologi vid Malmö universitet. Studien kommer att genomföras med hjälp av intervjuer under april 2018. Intervjun kommer att beröra din uppfattning/erfarenhet av ditt arbete som polis i yttre tjänst. Beräknad tid för intervjun är 45 minuter, det är viktigt att intervjun sker i ostörd miljö, på en tid och plats som Du bestämmer. Vi vill gärna spela in intervjun som sedan kommer skrivas ut i text.

Den information som Du lämnar innan och under intervjutillfälle kommer att behandlas säkert och så att ingen obehörig kan ta del av den. Personuppgifter kommer inte samlas in samt redovisningen av resultatet kommer att ske så att ingen individ kan identifieras. Resultatet kommer att presenteras i form av ett skriftligt examensarbete som andra studenter kommer ta del av. När examensarbetet är färdigt och godkänt kommer det att finnas i en databas vid Malmö universitet. Inspelningarna och den utskrivna texten kommer att förstöras när examensarbetet är godkänt. Du kommer ha möjlighet att ta del av examensarbetet genom att få en kopia av arbetet.

Samtycke ges genom deltagande i intervju. Deltagandet är helt frivilligt och Du kan när som helst avbryta din medverkan utan närmare motivering.

Vi frågar härmed om Du vill delta i denna studie. Vid intresse av deltagande eller frågor om studien är Du välkommen att höra av dig till någon av oss studenter.

Student

Stina Lundmark

Mail:

Telefon:

Student

Agnes Brandt

Mail:

Telefon:

Ansvarig handledare

Carlo Pinnetti, Universitetsadjunkt

Mail:

Telefon:

Bilaga 2

Intervjuguide

Presentation:

- Examensarbetet är en del av utbildningen för en kandidatexamen i kriminologi vid Malmö universitet.

Syfte:

- Intervjun kommer att beröra din uppfattning av ditt arbete som polis i yttre tjänst. Och främst fokusera på hur du upplever möten med individer med psykisk problematik.

- Vi har inte för avsikt att samla in personuppgifter då du som informant kommer vara helt oidentifierad i studien.

- Skulle känsliga uppgifter komma med på inspelning kommer detta redigeras och inget sådant som kan identifiera dig som person kommer publiceras.

Bakgrund:

- Hur länge har du arbetat som polis?

- Följd: (om detta inte framgår) När gick du polishögskolan?

- Hur länge har du arbetat i yttre tjänst?

- Följd: Har du/Vad har du för annan erfarenhet inom polisyrket?

- Har du fått någon form av utbildning/vidareutbildning i hur man bemöter personer som har eller misstänks ha psykisk sjukdom?

- Anser du att du behöver få någon mer utbildning för att på ett tillfredsställande sätt hantera mötet?

- Hur värderar du din kunskap du förvärvat genom utbildning respektive den du fått genom erfarenheter i yrket?

Polisens roll:

- Hur skulle du beskriva polisens roll/uppgift i samhället?

- Följd: Anser du att din bild av polisens roll samstämmer med samhällets förväntningar på polisen?

- Sen du började arbeta som polis, har din bild av polisens roll/uppgift i samhället förändrats?

Bemötande/mötet

- Hur upplever du vanligtvis möten med personer som har eller misstänks ha psykisk sjukdom?

- Följd: Hur ser du på ditt egna bemötande när det kommer till individer med misstänkt psykisk sjukdom?

- Följ: Upplever du några utmaningar i mötet?

- Hur tycker du att du är rustad som polis för att möta personer med psykisk sjukdom?

- Vad är dina tankar kring att som polis omhändertar personer på grund av deras psykiska ohälsa?

- Är det något särskilt du tycker är svårt som polis i mötet med personer med psykisk sjukdom?

- Följd: Som polis, finns det faktorer som försvårar mötet med personer med psykisk sjukdom?

- Följd: Som polis, finns det faktorer som främjar mötet med personer med psykisk sjukdom?

Avslutning:

- Finns det något som du vill tillägga som inte har tagits upp i intervjun

Info efter intervju:

Du får gärna vända dig till oss om du skulle ha funderingar/frågor eller vill tillägga något.

Du kan hitta kontaktuppgifter i informationsbrevet du fått.

När vi slutfört arbetet och blivit godkända i början på juni kommer vi skicka det till nyckelpersonen om ni vill ta del av det. Arbetet kommer även att finnas tillgängligt för läsning på Malmö universitets hemsida.

Tack för din medverkan!